

**NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU M.E.R.
BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED
WINTERSWIJK**

GEMEENTE WINTERSWIJK

16 juli 2009
C01024/ZF9/OK0/000059
C01024.000059

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding planMER	4
1.2	Leeswijzer	5
2	Milieueffectrapportage	6
2.1	M.e.r.(-beoordelings)plicht	6
2.2	Activiteiten die niet in het planMER aan de orde zullen komen	7
2.3	Consultatie over reikwijdte en detailniveau	8
3	Voornemen	9
3.1	Proces tot nu toe	9
3.2	(Intensieve) veehouderij	9
3.3	Landschap en natuur	12
4	Voorzet voor de inhoud van het planMER	14
4.1	Beleidskader	14
4.1.1	Reconstructieplan Achterhoek en Liemers	14
4.1.2	Uitwerkingsplan Winterswijk Oost	15
4.1.3	Streekplan (Herziening) Gelderland	16
4.1.4	Gebiedsplan natuur en landschap Achterhoek	17
4.1.5	Derde waterhuishoudingsplan 2005-2009	18
4.1.6	Beleid Waterschap Rijn en IJssel	18
4.1.7	WCL -gebiedsplan	19
4.1.8	Visie buitengebied	19
4.1.9	Landschapsontwikkelingsplan	19
4.1.10	Verkeersstructuurplan	19
4.2	Wet- en regelgeving	20
4.2.1	Natuur en ammoniakdepositie	20
4.2.2	Wet geurhinder en veehouderij	21
4.2.3	IPPC-richtlijn	22
4.2.4	Wet luchtkwaliteit 2005	23
4.2.5	Wet ruimtelijke ordening	23
4.2.6	Wet geluidhinder	24
4.3	Referentie: huidige situatie en autonome ontwikkelingen buitengebied	24
4.4	Scenario's	28
4.5	Gevolgen voor milieu	29
4.5.1	M.e.r.-beoordelingskader	29
4.5.2	Passende beoordeling	31
Bijlage 1	Literatuurlijst	34
Bijlage 2	Kaartbeelden	35

Bijlage 3	Scenario's veehouderijontwikkelingen Winterswijk	36
-----------	--	----

Colofon		37
----------------	--	-----------

HOOFDSTUK 1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat in op de plicht voor het opstellen van een milieueffectrapport voor het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Winterswijk. Dit om de reden voor deze notitie reikwijdte en detailniveau te duiden.

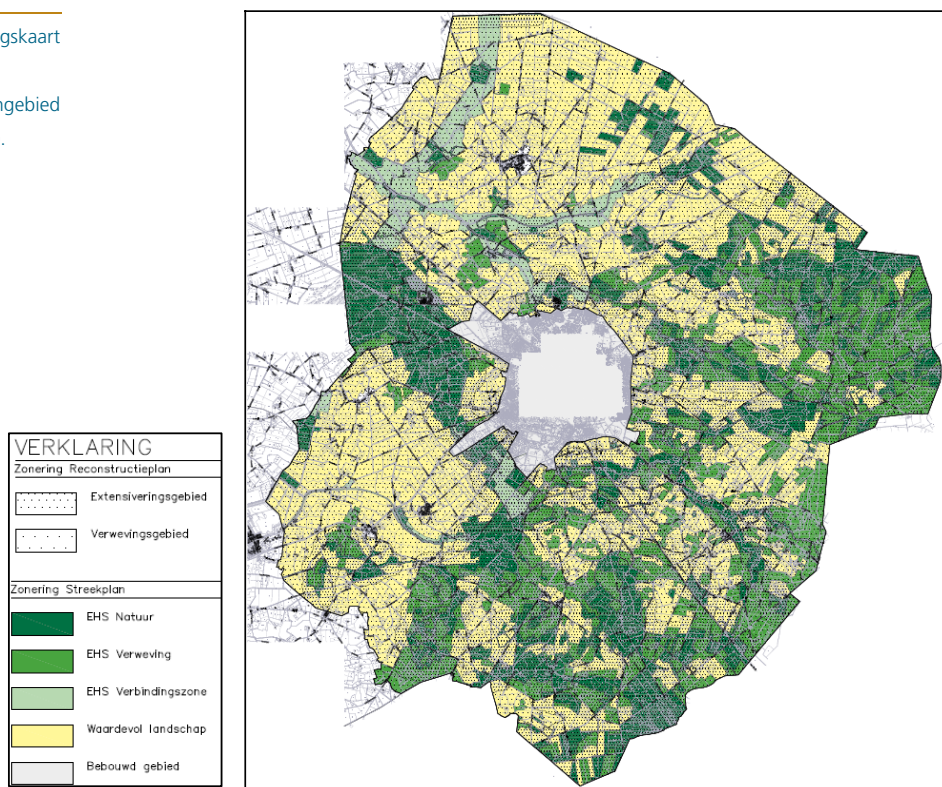
1.1

AANLEIDING PLANMER

In 2007 is het voorontwerp-bestemmingsplan buitengebied voor de gemeente Winterswijk opgesteld. Onderstaande afbeelding geeft daarvan de zoneringskaart.

Afbeelding 1.1

Uitsnede van de zoneringskaart van het voorontwerp-bestemmingsplan buitengebied Winterswijk (SAB, 2007).

Omdat het bestemmingsplan toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten mogelijk maakt én omdat er een passende beoordeling inzake de Natuurbeschermingswet 1998 aan de orde is, moet voor dit bestemmingsplan een plan-m.e.r.-procedure worden doorlopen. Deze notitie reikwijdte en detailniveau is de eerste stap in de plan-m.e.r.-procedure.

TERMINOLOGIE

In dit rapport worden de volgende termen gebruikt:

m.e.r. = milieueffectrapportage = de procedure

MER = milieueffectrapport = het product

plan-m.e.r. = procedure voor plannen die een kader stellen voor m.e.r.-plichtige activiteiten

planMER = product van de plan-m.e.r. procedure

besluit-m.e.r. = m.e.r.-procedure voor projecten die bij wet m.e.r.-plichtig zijn

besluitMER = product van de besluit-m.e.r. procedure

1.2**LEESWIJZER**

In het volgende hoofdstuk 2 wordt nader ingegaan op het waarom van een m.e.r. en de procedure die de gemeente Winterswijk wenst te volgen. Het bestemmingsplan buitengebied is het voornemen waarvoor dit planMER wordt opgesteld en dit wordt nader toegelicht in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 gaat in op de inhoud van het planMER: beleidskader en wet- en regelgeving, de huidige situatie en autonome ontwikkelingen, scenario's voor de intensieve veehouderij en gevolgen voor milieuaspecten. Ook wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op de passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

In de bijlagen staan respectievelijk de gehanteerde literatuur, de kaarten en een uitwerking van mogelijke scenario's in het planMER.

HOOFDSTUK

2 Milieueffectrapportage

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de milieueffectrapportage. Aangegeven wordt welke activiteiten wel en niet aan de orde zullen komen. Het hoofdstuk besluit met de wijze waarop de gemeente Winterswijk de m.e.r.-procedure wil doorlopen.

2.1

M.E.R.(-BEOORDELINGS)PLICHT

Omdat het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Winterswijk toekomstige m.e.r.- (beoordelings) plichtige activiteiten mogelijk maakt én omdat er een passende beoordeling inzake de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura2000) aan de orde is, moet voor dit bestemmingsplan een plan-m.e.r.-procedure worden doorlopen.

M.e.r. (-beoordelings) plicht

In het Besluit m.e.r. 1994 is aangegeven, dat een besluit-m.e.r. moet worden opgesteld voor het "oprichten, wijzigen of uitbreiden van een inrichting met ≥ 85.000 plaatsen voor mesthoenders, ≥ 60.000 plaatsen voor hennen, ≥ 3.000 voor mestvarkens of ≥ 900 voor zeugen" (categorie C14). Indien er sprake is van het "oprichten, wijzigen of uitbreiden van een inrichting met ≥ 60.000 plaatsen voor mesthoenders, ≥ 45.000 plaatsen voor hennen, ≥ 2.200 voor mestvarkens of ≥ 350 voor zeugen", dan is er sprake van een m.e.r.-beoordelingsplicht (categorie D14).

De Wet milieubeheer geeft aan dat voor een plan een plan-m.e.r.-procedure moet worden doorlopen indien een plan een kader vormt voor toekomstige m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten of dat er voor het plan een passende beoordeling moet worden opgesteld. Gezien de afstand van het plangebied tot Natura2000 gebieden zijn significante effecten, als gevolg van het bestemmingsplanbesluit, niet uit te sluiten.

Intensieve veehouderij

De gemeente maakt keuzes over de omvang van bouwvlakken van veehouderijen en over mogelijkheden voor omschakeling naar en uitbreiding van intensieve veehouderij in het buitengebied. Het voorgenomen planologisch beleid van de gemeente kan worden aangemerkt als een kader voor latere m.e.r.- (beoordelings)plichtige besluiten, te weten besluiten over milieu- en bouwvergunningen van veehouderijen met een omvang boven de m.e.r.-drempel (artikel 7.2 Wet milieubeheer: het gaat om de categorieën C14 en D14 van het Besluit m.e.r.).

Passende beoordeling

Een andere reden dat er een planMER wordt opgesteld is dat er een passende beoordeling nodig is. Het bestemmingsplan heeft namelijk mogelijk significante gevolgen op

Natura2000-gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw). Het gaat om de gebieden Willinks Weust, Wooldse Veen, Bekendelle en Korenburgerveen. De Nbw is de Nederlandse implementatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Willinks Wuest is tevens nog Staatsnatuurmonument en op grond van de Natuurbeschermingswet beschermd natuurmonument.

2.2

ACTIVITEITEN DIE NIET IN HET PLANMER AAN DE ORDE ZULLEN KOMEN

In het buitengebied van de gemeente Winterswijk speelt ook nog een aantal andere m.e.r.- (beoordelings) plichtige activiteiten die niet worden meegenomen in het bestemmingsplan buitengebied. Deze activiteiten worden juridisch – planologisch geregeld in andere bestemmingsplannen en/of vergunningen en komen dus niet in het planMER voor het bestemmingsplan buitengebied aan de orde.

Het betreft de volgende activiteiten in het buitengebied van Winterswijk waarvoor (mogelijk) een besluit-MER zal worden opgesteld, dat wordt toegevoegd aan een expliciet voor die activiteit opgesteld bestemmingsplan en/of vergunning:

- Landgoed 't Hilgelo;
- Rondweg Oeding (deels op Duits grondgebied);
- Golfbaan (partiële herziening bestemmingsplan met besluitMER);
- Mestvergistingsinstallaties / duurzame energie.

Daarnaast is er sprake van nog een aantal andere ontwikkelingen in Winterswijk, die ook buiten het kader van het bestemmingsplan buitengebied vallen en die niet m.e.r.- (beoordelings)plichtig zijn. Te denken valt aan: BOS-project (gebiedsontwikkeling in gevoelig gebied) en de ontwikkeling van de Steengroeve (museum).

Foto 2.1 a-b

Steengroeve en kleinschalige recreatie

Het bestemmingsplan buitengebied bevat ook regelingen voor o.a. niet agrarische bedrijvigheid en recreatie. Ook deze krijgen in het bestemmingsplan de mogelijkheid om in (zeer) beperkte mate uit te breiden. De milieugevolgen van dergelijke ondergeschikte uitbreidingsmogelijkheden worden niet relevant geacht in het kader van deze m.e.r. In het bestemmingsplan buitengebied is ook een vrijstellingsmogelijkheid opgenomen om evenementen op bepaalde terreinen (tijdelijk) toe te staan. Ook deze evenementen, vallen gezien de korte duur buiten de scope van de m.e.r. De effecten (verkeers aantrekkende werking o.a.) van een evenement zijn tijdelijk van karakter en daarmee ook niet representatief in het kader van de beoordeling van scenario's.

In het buitengebied van Winterswijk liggen verschillende recreatieterreinen. Deze recreatieterreinen zijn niet opgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan buitengebied. Voor deze terreinen wordt een separaat voorontwerpbestemmingsplan opgesteld. In het kader van dit bestemmingsplan vindt een toets aan de Vogel- en habitatrichtlijn plaats. Het is nog

niet duidelijk of deze te zijner tijd meegenomen kunnen worden in het uiteindelijke bestemmingsplan buitengebied.

2.3

CONSULTATIE OVER REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

Doel

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) zoals deze voor ligt wordt gebruikt in de eerste stap in de plan-m.e.r.-procedure bij het raadplegen van de betrokken bestuursorganen. In deze NRD wordt de scope van het planMER voor het bestemmingsplan buitengebied van Winterswijk vastgelegd en wordt de aanpak van de milieubeoordeling weergegeven.

Burgemeester en Wethouders zullen voor het plan de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen planMER bepalen door over deze notitie te besluiten. Hierbij dient gelet te worden op de elementen waar in een planMER aandacht aan moet worden besteed. Bij het bepalen van de reikwijdte en detailniveau van het planMER raadpleegt het bevoegde gezag minstens de wettelijk voorgeschreven bestuursorganen (artikel 7.11b Wet milieubeheer).

Procedure

De gemeente Winterswijk zal in het stadium van reikwijdte en detailniveau de volgende bestuursorganen raadplegen:

- Gedeputeerde Staten van Gelderland;
- Kreis Borken namens de gemeenten Vreden, Stadthohn, Südlohn, Borken, Rhede en Bocholt;
- Burgemeester en Wethouders van de omliggende gemeenten: Aalten en Oost Gelre;
- Waterschap Rijn en IJssel;
- VROM-inspectie;
- LNV regio oost;
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed;
- Commissie voor de m.e.r.

De consultatie gaat in op bijvoorbeeld de volgende onderwerpen:

- alternatieven;
- beoordelingscriteria;
- suggesties voor de besluitvorming.

Er wordt een kennisgeving gepubliceerd die aangeeft welke procedure de gemeente wenst te volgen. De gemeente heeft ervoor gekozen om in het stadium van reikwijdte en detailniveau geen publieke inspraakronde te organiseren. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau is voor belangstellenden te downloaden van de gemeentelijke website.

Het planMER zal gemotiveerd aangeven hoe de consultatie daarin verwerkt is.

HOOFDSTUK 3 Voornemen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het voornemen waarop de m.e.r. betrekking heeft: het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Winterswijk. Eerst wordt ingegaan op het proces tot nu toe waarna wordt ingegaan op de thema's (intensieve veehouderij, natuur en recreatie) die op voorhand relevant worden geacht in het kader van de m.e.r. Niet alle thema's die zijn opgenomen in het bestemmingsplan buitengebied komen aan de orde, ondanks dat deze deel uit maken van 'het voornemen'.

3.1

PROCES TOT NU TOE

Het voornemen waarvoor een planMER wordt opgesteld betreft het herzien van het gehele bestemmingsplan buitengebied. Voorafgaand aan de totstandkoming van het bestemmingsplan buitengebied is door de gemeente een Visie Buitengebied opgesteld. Hierin is in hoofdlijnen bepaald welke ontwikkelingsrichting de gemeente in het buitengebied wil stimuleren. Deze nota is vastgesteld in december 2005. Vervolgens is de Visie Buitengebied uitgangspunt geweest voor het opstellen van het voorontwerp-bestemmingsplan buitengebied.

Het voorontwerp-bestemmingsplan Buitengebied Winterswijk heeft vanaf 28 februari 2007 voor een periode van 6 weken (tot en met 10 april 2007) ter inzage gelegen. De inspraakreacties die zijn ingediend zijn door de gemeente van een reactie voorzien en aan de hand daarvan is (wordt) het voorontwerp-bestemmingsplan aangepast tot een ontwerp-bestemmingsplan buitengebied Winterswijk. Dit ontwerp-bestemmingsplan zal samen met het planMER ter visie worden gelegd. Eenieder is dan in gelegenheid zienswijzen in te dienen.

3.2

(INTENSIEVE) VEEHOUDERIJ

In het bestemmingsplan buitengebied van Winterswijk wordt voor de definitie van intensieve veehouderij aangesloten bij de definities zoals deze zijn opgenomen in het reconstructieplan Achterhoek-Liemers en het Streekplan Gelderland 2005.

INTENSIEVE VEEHOUDERIJ IN RECONSTRUCTIEPLAN EN STREEKPLAN

In het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers staat aangegeven dat een intensieve veehouderij als volgt gedefinieerd kan worden: 'een agrarisch bedrijf of dat deel van een agrarisch bedrijf waar tenminste 250 m² aan bedrijfsvloeroppervlak aanwezig is dat gebruikt wordt als veehouderij volgens de Wet Milieubeheer, waar geen melkrundvee, schapen, paarden of dieren biologisch gehouden worden en waar geen dieren gehouden worden uitsluitend of in hoofdzaak t.b.v. natuurbeheer.'

Het Streekplan Gelderland 2005 voegt hier nog het volgende aan toe: 'een agrarisch bedrijf of een deel daarvan waar tenminste 250 m² aan bedrijfsvloeroppervlak aanwezig is dat gebruikt wordt als veehouderij volgens de Wet Milieubeheer voor het houden van vee, pluimvee of nertsen, waarbij

dit houden van vee geheel of nagenoeg geheel plaatsvindt in bebouwing. Het biologisch houden van dieren en het houden van melkrundvee, schapen of paarden wordt niet aangemerkt als intensieve veehouderij.'

In het bestemmingsplan buitengebied is, in aansluiting op het reconstructieplan, voor intensieve veehouderijbedrijven de volgende regeling opgenomen:

Extensiveringsgebied

Voor ieder bedrijf met intensieve veehouderij dat in extensiveringsgebied ligt, wordt bepaald dat maximaal de huidige vergunde oppervlakte stalruimte voor intensieve veehouderij wordt toegestaan. Nieuwvestiging, hervestiging en omschakeling van intensieve veehouderij is niet toegestaan.

Voor deze bedrijven geldt het volgende beleid:

- van de bedrijven met intensieve veehouderij wordt de bestaande oppervlakte stalruimte voor intensieve veehouderij in de planregels vastgelegd;
- uitbreiding van intensieve veehouderij is niet toegestaan, tenzij de uitbreiding noodzakelijk is om te voldoen aan de eisen van dierenwelzijn en veterinaire gezondheid, mits het aantal dierplaatsen niet toeneemt.

Verwevingsgebied

Binnen de agrarische bestemming geldt voor bedrijven in verwevingsgebied het volgende beleid:

- Het starten van intensieve veehouderij op bestaande bouwpercelen is in beginsel mogelijk, ook wanneer daar in de huidige situatie geen intensieve veehouderij voorkomt. De gebruiksruimte voor intensieve veehouderij mag echter niet groter zijn dan 1 ha.
- Dit houdt in dat bij bouwpercelen die groter zijn dan 1 ha, slechts een gedeelte van maximaal 1 ha mag worden benut voor activiteiten die verband houden met intensieve veehouderij.
- De locatie van de intensieve veehouderijactiviteiten binnen het grotere bouwvlak is niet van belang omdat een afstemming op hindergevoelige functies niet plaatsvindt in het bestemmingsplan, maar via de milieuvergunning.
- Vergroting van bestaande agrarische bouwpercelen kan met een ontheffing worden toegestaan. De oppervlakte die voor intensieve veehouderij wordt benut mag echter niet groter zijn dan 1 ha.
- Bij bedrijven die reeds in de huidige situatie meer dan 1 ha voor intensieve veehouderij in gebruik hebben wordt de bestaande omvang gerespecteerd.
- In grondwaterbeschermingsgebieden is een zogenaamd 'stand still, step forward' principe van kracht, waarbij wordt gestreefd naar verbetering van de waterkwaliteit en het terugdringen van het risico op vervuiling. De invloed van een intensieve veehouderij op een grondwaterbeschermingsgebied kan dusdanig zijn dat dit het grondwater aantast tenzij afdoende beschermende maatregelen worden getroffen.

Foto 3.1 a-b

Intensief veehouderijbedrijf
(links) en melkveehouderij
(rechts).

Binnen het verwevingsgebied staat de provincie toe dat de gemeente Winterswijk naar aanleiding van een concreet verzoek van initiatiefnemers zogenaamde ontwikkelingslocaties aanduidt. Op een ontwikkelingslocatie wordt een doorgroei van intensieve bedrijven toegestaan tot een bouwvlak van 1,5 ha. Tevens wordt voor een dergelijke locatie bepaald dat milieugevoelige functies in de directe omgeving worden geweerd om de toekomstmogelijkheden van de intensieve veehouderij veilig te stellen.

Een ontwikkelingslocatie dient volgens het Reconstructieplan te voldoen aan de volgende voorwaarden:

- het bouwvlak biedt onvoldoende ruimte voor de voorgenomen uitbreiding;
- de omgevingsruimte maakte een groei van het bedrijf tot minimaal 2.500 mestvarkens eenheden mogelijk, rekening houdend met stank en ammoniak;
- landschappelijke inpassing.

Deze voorwaarden dienen in een bedrijfsontwikkelingsplan te worden uitgewerkt. Vanwege de grote hoeveelheid woningen en de aanwezige natuurwaarden in het buitengebied van Winterswijk, zal slechts op enkele locaties aan deze voorwaarden kunnen worden voldaan. Om ruimte te bieden voor een zorgvuldige afweging waarbij rekening wordt gehouden met de ter plekke aanwezige waarden en belangen en waarbij maatwerk op de betreffende locatie kan worden geboden worden ontwikkelingslocaties niet in het voorliggende bestemmingsplan mogelijk gemaakt. Hiervoor zal op basis van concrete initiatieven een nadere afweging moeten plaatsvinden.

Overige agrarische bedrijven

Om de toename van bebouwing te beperken worden in het bestemmingsplan geen mogelijkheden geboden voor nieuwe agrarische bedrijven. De gemeente acht het van groot belang voor nieuwe agrarische bedrijven dat de bestaande vrijgekomen agrarische bebouwing wordt hergebruikt. Dit hergebruik door agrariërs wordt van belang geacht om het karakter van het landelijk gebied in stand te houden. Mede om dit hergebruik te stimuleren wordt in principe geen ruimte geboden voor nieuwvestiging van agrarische bedrijven. In uitzonderlijke gevallen kan maatwerk worden geboden via een partiële herziening van het bestemmingsplan. Omschakeling is binnen de agrarische bestemming mogelijk van intensieve veehouderij naar grondgebonden landbouw en van grondgebonden landbouw naar intensieve veehouderij, met uitzondering van bedrijven in het extensiveringsgebied zoals dat is vastgelegd in het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers.

Niet-grondgebonden landbouw (zoals champignon- en witlofteelt en containerteelt) wordt als nevenactiviteit van een grondgebonden bedrijf toegestaan, mits niet meer dan 25% van de bestaande bebouwingsoppervlakte, met een maximum van 350 m² voor niet-grondgebonden activiteiten wordt ingezet.

Burgemeester en wethouders hebben de bevoegdheid om via een wijzigingsplan een verandering van de vorm of de grootte van een bouwvlak mogelijk te maken. Als maximale

maat geldt 2 ha, waarbij in het verwevingsgebied maximaal 1 ha mag worden benut voor intensieve veehouderijactiviteiten.

3.3

LANDSCHAP EN NATUUR

Het buitengebied van Winterswijk kenmerkt zich als een overwegend kleinschalig agrarisch cultuurlandschap. Door de afwisseling in de abiotische ondergrond (bodem en water) en het menselijk gebruik is een gevarieerd patroon ontstaan van landschapselementen, gebruiksvormen en bewoning. Dit heeft ertoe geleid dat het buitengebied een gevarieerde samenstelling kent en daarmee ook natuurlijke diversiteit in zich draagt.

Foto 3.2 a-b

Voorbeelden van het kleinschalige cultuurlandschap in de gemeente Winterswijk.

In het bijzonder geldt dit voor de gebieden die als natuurterrein worden beheerd. Er komen in Winterswijk nog steeds veel planten en dieren voor van hoogvenen en heiden. Hoogvenen worden in Nederland uitermate zeldzaam. Hiertoe behoren de afgegraven en deels zich vernieuwende hoogveencomplexen van het Korenburgerveen en het Wooldse veen. Karakteristiek zijn de stelsels van veendijken met, in het daartussen gelegen veen, de veenputten. Moerasbossen nemen een steeds groter deel van het veengebied in. De schraallanden die ooit overal rondom de venen lagen en de overgang vormden naar het omringende landschap zijn nog maar op enkele plekken te vinden. Ook de heiderestanten in Ratum, Kotten, Woold en Meddo zijn van belang als laatste restanten van de voedselarme terreinen. Dergelijke leefgebieden zijn overal in Nederland zeldzaam geworden.

De bossen en natuurgebieden hebben een bestemming gekregen waarin primair het behouden en ontwikkelen van de natuurwaarden is vastgelegd. Alle gebieden die essentiële onderdelen vormen van de ecologische hoofdstructuur en door de provincie Gelderland zijn aangemerkt als 'EHS-natuur', en reeds als natuurgebied zijn ingericht/ aangekocht, zijn bestemd als 'natuur'. Ook overige natuurgebieden, die als zodanig zijn ingericht en worden beheerd, zijn als 'natuur' bestemd.

Ook is in het bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid opgenomen die het mogelijk maakt om een bestemming onder voorwaarden te wijzigen naar de bestemming 'Bos' of 'Natuur'.

Natuurbeschermingswet 1998

In Winterswijk is de gebiedsbescherming van de Natuurbeschermingswet 1998 zeer relevant. Op 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. In deze wet wordt onder meer voorzien in de implementatie van de gebiedsbeschermingsbepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Sinds de wijziging van deze wet per 1 februari 2009 is de wet ook van toepassing op gebieden waarvan het ontwerpbesluit is gepubliceerd maar die nog niet definitief zijn aangewezen. het rechtstreeks toepassen van de Vogel- en habitatrichtlijn op deze gebieden is dan ook niet meer nodig. In het kader van het opstellen van de beheerplannen

voor de Natura 2000-gebieden wordt het bestaand gebruik getoetst en worden er eventueel beperkingen opgelegd aan het bestaand gebruik. Voor nieuwe activiteiten die in het bestemmingsplan met een ontheffings- of wijzigingsprocedure worden toegestaan, of waarvoor een aanlegvergunning is vereist, is een afzonderlijke toetsing aan de Natuurbeschermingswet noodzakelijk. Dit geldt ook voor activiteiten die in het bestaande bestemmingsplan of bij recht zijn toegestaan, maar nog niet zijn uitgevoerd.

Alvorens het bestemmingsplan wordt vastgesteld dient het plan –en ook de activiteiten die middels een ontheffings- of wijzigingsbevoegdheid worden toegestaan- getoetst te worden aan artikel 19j van de Natuurbeschermingswet.

HOOFDSTUK

4

Voorzet voor de inhoud van het planMER

In dit hoofdstuk worden enkele onderwerpen in aanzet behandeld, die in het planMER nader aan de orde zullen komen. Het beleids- en wettelijke kader dat geldt voor de activiteiten binnen het bestemmingsplan wordt behandeld. Het hoofdstuk gaat vervolgens in op de referentie, zijnde de huidige situatie in het buitengebied en de verwachte autonome ontwikkelingen. Daarna volgt een voorstel voor de scenario's, dat in het planMER zal worden uitgewerkt voor met name de veehouderij. Het hoofdstuk besluit met de uitwerking van het effectenkader, oftewel de aanpak van (milieu)thema's die in het planMER aan de orde zullen komen.

4.1

BELEIDSKADER

Het voornemen dient te passen binnen een aantal beleidskaders en wettelijke kaders. Deze worden in de hier volgende paragrafen behandeld. De m.e.r. wordt binnen deze kaders uitgevoerd.

4.1.1

RECONSTRUCTIEPLAN ACHTERHOEK EN LIEMERS

De gemeente Winterswijk ligt in het reconstructiegebied Achterhoek en Liemers. Het doel van de reconstructie is het verbeteren van de omgevingskwaliteit en de sociaal-economische vitaliteit van het buitengebied. Een belangrijk onderdeel van het reconstructieplan is de integrale zonering intensieve veehouderij. Kern van de problematiek in een groot deel van het reconstructiegebied is dat intensieve veehouderij, wonen, werken, recreatie en natuur elkaar te vaak in de weg zitten.

Het gevolg van deze problematiek is dat de intensieve veehouderij beperkt wordt in haar ontwikkelingsmogelijkheden, dat geuroverlast het woon- en leefklimaat in landelijke kernen vermindert of woningbouwmogelijkheden frustreert en dat de kwaliteit van natuur, landschap en water onder druk staat.

Om deze gestapelde problematiek rond de intensieve veehouderij op een samenhangende manier aan te pakken, wordt gestreefd naar:

- ruimtelijke scheiding van intensieve veehouderij en conflicterende functies;
- ruimtelijke concentratie van de intensieve veehouderij op duurzame locaties met toekomstperspectief.

Het streven van het Reconstructieplan is om de intensieve veehouderij zich dusdanig te laten ontwikkelen, dat steeds meer bedrijven op goede locaties en steeds minder bedrijven dicht bij natuurgebieden en woonkernen liggen. De intensieve veehouderij beweegt zich 'afwaarts' van kwetsbare functies als natuur en wonen.

Deze afwaartse beweging is zowel in het voordeel van wonen, natuur en landschap, als van de intensieve veehouderij. Het voordeel voor natuur en landschap is vermindering van de

ammoniakdepositie in de directe omgeving van het natuurgebied, versterking van het landschap, minder verstoring van de natuur door licht en geluid en minder verkeersbewegingen.

Het voordeel voor wonen is vermindering van het aantal geurgehinderden en toename van geschikte woningbouwmogelijkheden. Het voordeel voor de intensieve veehouderij is dat zij op een plek is of wordt gevestigd waar ontwikkelingsmogelijkheden zijn.

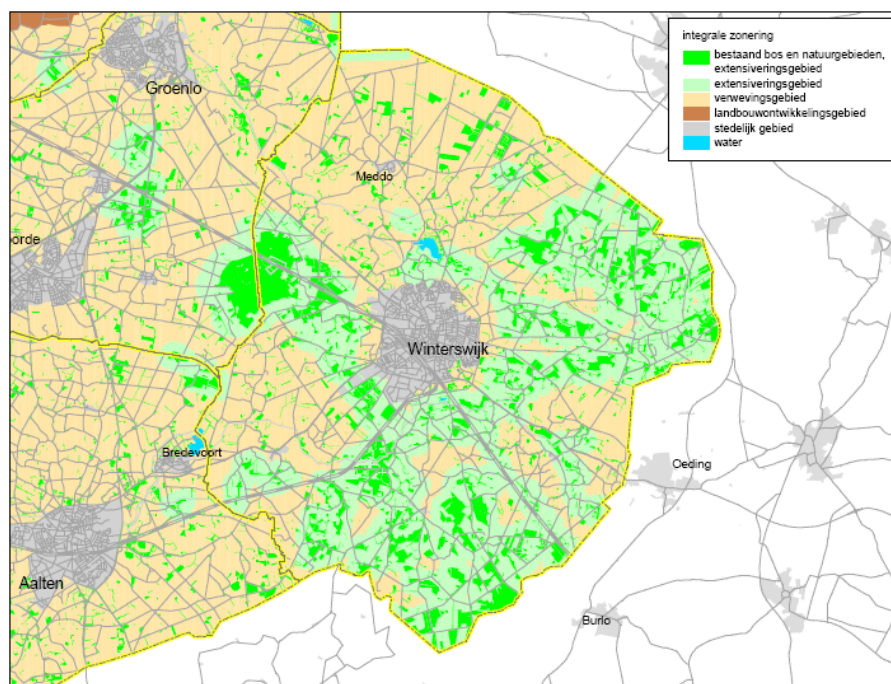
Om deze afwaartse beweging vorm te geven zijn in het reconstructieplan de volgende zones opgenomen die onderdeel uitmaken van de integrale zonering Intensieve veehouderij.

- Landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's).
- Verwevingsgebieden (met sterlocatie).
- Extensiveringsgebieden (bos en natuur/landbouw)
- Niet-reconstructiegebieden (veelal de bestaande bebouwde kom)

In de onderstaande kaart is de integrale zonering binnen de gemeente Winterswijk weergegeven. De bovengenoemde afwaartse beweging van intensieve veehouderij gaat dus vanuit de extensiveringsgebieden naar de landbouwontwikkelingsgebieden (buiten de gemeente Winterswijk) of naar goed gelegen locaties (zogenaaamde duurzame locaties) in het verwevingsgebied.

Afbeelding 4.1

Integrale zonering gemeente Winterswijk

Het buitengebied van Winterswijk bestaat uit verwevingsgebied en extensiveringsgebied. Binnen de gemeente Winterswijk is geen sprake van een landbouwontwikkelingsgebied. Naast verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden bevat de gemeente Winterswijk veel bestaande bos- en natuurgebieden.

4.1.2

UITWERKINGSPLAN WINTERSWIJK OOST

Het Uitwerkingsplan Winterswijk Oost is een uitwerkingsplan op basis van de Reconstructiewet en een uitwerking van het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers. Het plan schetst de gewenste ontwikkeling van het aangewezen gebied voor de periode 2004-2015. In het plan worden maatregelen genoemd die moeten leiden tot verbetering van de

waterkwaliteit, versterking van natuur en landschap, structuurverbetering van de grondgebonden landbouw, versterking van de recreatiesector en ontwikkeling van nieuwe economische dragers. Er wordt gestreefd naar maatwerk.

4.1.3

STREEKPLAN (HERZIENING) GELDERLAND

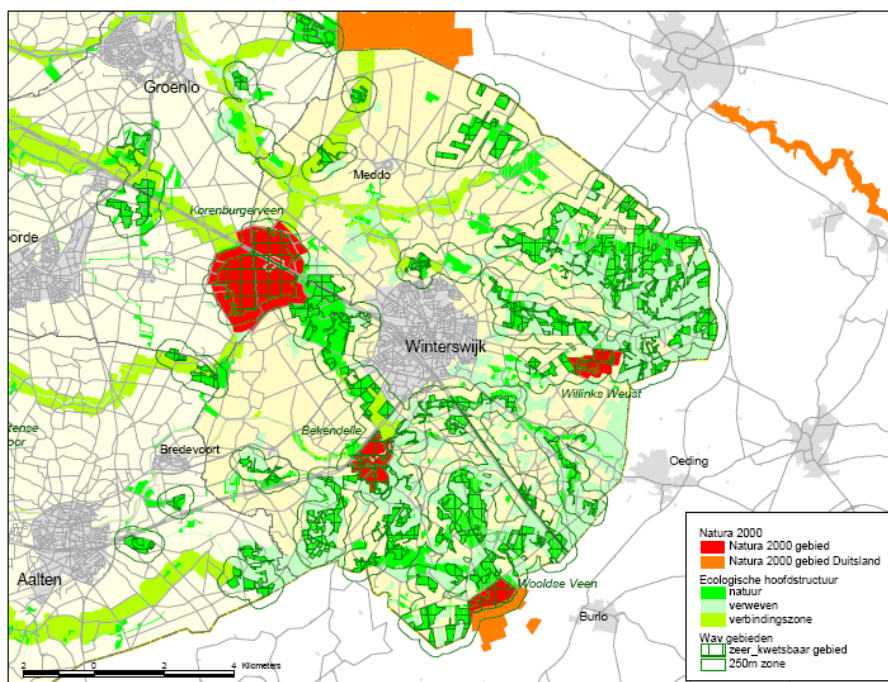
In Streekplan Gelderland 2005 – kansen voor regio's (29 juni 2005) is het beleidskader voor de ruimtelijke ontwikkelingen in de komende tien jaar vastgelegd. Tevens is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) hierin vastgelegd (Herbegrenzing EHS, op 1 juli 2009 vastgesteld door Provinciale Staten).

De Ecologische Hoofdstructuur bestaat uit de volgende drie onderdelen.

- EHS-natuur: bestaat uit natuur- en bosgebieden, daarin liggen de verspreide bebouwing en waardevolle wateren en uit agrarische cultuurgrond die omgezet zal worden in natuur (ontwikkelingsgebieden voor nieuwe natuur). Voor de gebieden met een natuurontwikkelingsdoelstelling geldt dat regulier gebruik op basis van de vigerende bestemming kan worden gecontinueerd.
- EHS-verweving: natuurwaarden verweven met andere functies zoals landbouw, recreatie en verspreide bebouwing. EHS-verweving bestaat grotendeels uit landgoederen, landbouwgebieden met natuurwaarden en landbouwgebieden met een hoge dichtheid aan natuur- en bouselementen. Door natuurontwikkeling en agrarisch natuurbeheer wordt de natuurwaarde van de EHS-verweving als geheel versterkt. Soorten binnen de EHS-verweving zijn vaak gebonden aan een combinatie van natuur en cultuurgrond. Daarom is het geheel van natuur-, bos- en landschapselementen en het (agrarisch) cultuurlandschap waarin de elementen zijn ingebed van belang voor de aanwezige en te ontwikkelen natuurwaarden. Binnen de EHS-verweving speelt grondgebonden landbouw blijvend een belangrijke rol in het beheer van de cultuurgrond en de daarmee verweven natuurwaarden.
- EHS-verbindingszones: verbinden de verschillende delen van de EHS-natuur en EHS-verweving met elkaar. Ecologische verbindingszones bestaan uit een schakeling van natuurelementen (stapstenen) gelegen in een landschapszone. Deze landschapszone is enerzijds een zoekzone waarbinnen kansen op versterking van de ecologische verbindingszone gegrepen kunnen worden. Maar de landschapszone is ook een multifunctioneel gebied waarin de aanwezigheid van landschapselementen het functioneren van de ecologische verbinding ondersteunt. Voor het functioneren van een verbindingszone is de inbedding van natuur-, bos- en landschapselementen in het omliggende landschap van belang. Beken of andere watergangen vormen veelal de as van de ecologische verbindingszone. Per ecologische verbindingszone zijn specifieke verbindingsdoelen aangegeven door het toekennen van modellen.

Afbeelding 4.2

Natuur in Winterswijk

Natuur

Zoals zichtbaar in het kaartbeeld zijn er in Winterswijk 4 Natura-2000 gebieden: Willinks Weust (tevens beschermd natuurmonument), Wooldse Veen, Bekendelle en Korenburgerveen. Een van deze gebieden, Wooldse Veen, ligt ook deels in Duitsland. Naast deze Natura-2000 gebieden, liggen er verspreid over de hele gemeente delen van de Ecologische hoofdstructuur. Zowel natuur, als gebied voor verweven als verbindingzones liggen er binnen de gemeente. Een groot deel van de bestaande natuur (onderdeel EHS) is aangeduid als zeer kwetsbaar WAV-gebied (WAV: Wet Ammoniak en Veehouderij). De 250 meter zones rond deze WAV gebieden beslaan een groot deel van het grondgebied van het buitengebied van Winterswijk.

Waardevol landschap

De gehele gemeente is aangemerkt als waardevol landschap. Voor een dergelijk landschap geldt dat de kernkwaliteiten worden versterkt en in het geval van een functieverandering in het buitengebied een ja-mits benadering voor het toevoegen van nieuwe bouwlocaties en andere ruimtelijke ingrepen geldt. In de Nota Ruimte is (2005) zijn Winterswijk en omgeving aangewezen als Nationaal Landschap.

Het streekplan heeft inmiddels de status van structuurvisie gekregen.

4.1.4

GBIEDSPLAN NATUUR EN LANDSCHAP ACHTERHOEK

In dit gebiedsplan wordt richting gegeven aan de uitvoering van het provinciale beleid voor natuur en landschap in de Achterhoek. Het gebiedsplan gaat vergezeld van verschillende kaarten waarop de verschillende natuurdoelstellingen zijn aangegeven.

Voor de natuur in Winterswijk gelden de natuurdoelstellingen:

- uitbreiding van de ecologische verbindingzones;
- in stand houden en waar mogelijk ontwikkelen Belvédèregebied Winterswijk;
- beschermen waardevol cultuurlandschap Winterswijk.

Grote delen van Winterswijk liggen in een zoekgebied voor agrarisch natuurbeheer, landschapsbeheer of kleinschalige natuurontwikkeling of in een zoekgebied voor inrichting van bestaande natuur en bos.

4.1.5

DERDE WATERHUISHOUDINGSPLAN 2005-2009

De stroomgebiedbenadering is erop gericht waterhuishoudkundige problemen niet af te wentelen op andere stroomgebieden. Het nieuwe waterbeleid moet meer aansturen op gebiedsgerichte en resultaatgerichte uitvoering en het nieuwe waterbeleid dient samenwerking tussen de verschillende uitvoerende instanties te bevorderen. Het waterbeheer heeft betrekking op de thema's 'veiligheid tegen hoogwater', 'droge voeten en water voor droge tijden', 'natte natuur', 'schoon water in gebieden' en 'schoon water uit de kraan'. Het Waterhuishoudingsplan dient om tenminste de algemeen voorkomende planten en dieren voldoende levenskansen te bieden en te voorzien in water dat geschikt is voor de verschillende functies. De achteruitgang van de waterkwaliteit moet worden voorkomen en de waterhuishoudkundige functies dienen te worden beschermd.

In het Waterhuishoudingsplan is gebiedsgericht beleid geformuleerd voor een aantal waardevolle gebieden die om specifieke waterhuishoudkundige condities vragen. Het gaat daarbij om het ontwikkelen van natuur en het verbeteren van de waterkwaliteit. Deze integrale aanpak betekent dat maatregelen in het grond- en oppervlaktewaterbeheer in samenhang worden uitgevoerd. Ook betekent deze aanpak dat maatregelen in het waterbeheer in samenhang worden uitgevoerd met maatregelen in de ruimtelijke ordening en het milieubeheer. In dit plan worden, naast de wettelijk verplicht te ontwikkelen vogel- en habitatrichtlijngebieden, negen actiegebieden aangewezen waaronder het bekengebied rondom Winterswijk. De aanpak van de wateropgaven in de actiegebieden betekent een accentverschuiving in het beleid. De volgende voor Winterswijk relevante speerpunten worden in het waterhuishoudingsplan onderscheiden:

- beschermen van waterbergingsgebieden en natte natuur.
- inrichten van waterbergingsgebieden.
- vasthouden van regenwater in de actiegebieden.
- herstellen van natte natuur in de actiegebieden.
- riooloverstorten op ecologisch waardevolle wateren worden volledig gesaneerd in de actiegebieden.

De provincie onderscheidt dertien sleutelprojecten waarvan de Winterswijkse beken er een is: Realiseren van beekherstel in en rond de stad.

4.1.6

BELEID WATERSCHAP RIJN EN IJSSEL

Het werk van het waterschap bestaat uit het beschermen van het land tegen overstromingen en taken op het gebied van de hoeveelheid en de kwaliteit van het oppervlaktewater en waterzuivering. Maatschappelijke ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat de manier waarop het waterschap invulling geven aan die taken is veranderd. Veel meer dan vroeger maakt het waterschap bij de uitvoering van zijn taken afwegingen in de verschillende belangen die op het spel staan. Naast de belangen van de boeren kijkt het waterschap ook naar de belangen van burgers, natuur, milieu en recreatie. De samenwerking met andere organisaties en overheden is dan ook sterk toegenomen en zal in de toekomst toe blijven nemen. Op deze manier kan het waterschap de taken zo goed mogelijk uitvoeren en waar mogelijk maatwerk leveren.

Het beleid van het Waterschap Rijn en IJssel is gericht op het realiseren en in stand houden van een duurzaam veerkrachtig watersysteem, waarbij veilig water, voldoende water en schoon water uitgangspunt zijn.

De gronden van de gemeente Winterswijk zijn gelegen in een gebied dat door het waterschap is aangegeven als Oost-Nederlands plateau. Om water prominenter in dit landschap aanwezig te laten zijn, laat het waterschap de beken weer meanderen volgens hun oude natuurlijke loop. Snel meanderende beken met steilranden zijn hier kenmerkend. Deze natuurlijke meandering wordt versterkt door beplanting. Op basis van een natuurlijk watersysteem liggen, in de verwevenheid die het gebied nu al kent, op het Oost-Nederlands plateau zowel voor de landbouw als de natuur goede ontwikkelingsmogelijkheden.

4.1.7

WCL -GEBIEDSPLAN

Eind 2004 heeft de Stichting Waardevol Cultuurlandschap (WCL) haar statuten aangepast. Reden daarvoor was het aflopen (eind 2003) van de financieringsstructuur op basis waarvan de Stichting haar taakstelling uitvoerde. De beëindiging heeft niet geleid tot het opheffen van de stichting. De oorspronkelijke deelnemers uit Winterswijk, aangevuld met de buurtbelangenverenigingen en de gemeente, willen het gedachtegoed van WCL behouden. Het nieuwe doel van de stichting is een bijdrage te leveren aan te formuleren en uit te voeren beleid voor behoud, herstel en ontwikkeling van het buitengebied van Winterswijk. Daarbij wordt uitgegaan van een integrale benadering van vijf thema's: leefbaarheid, land- en tuinbouw, landschapsbeheer, cultuurhistorie, recreatie en toerisme.

4.1.8

VISIE BUITENGEBIED

In de 'Visie Buitengebied' (vastgesteld op 22 december 2005) worden de kaders geformuleerd voor de ontwikkeling van het buitengebied van Winterswijk. De gemeente streeft naar het behoud en ontwikkeling van het cultuurlandschap van Winterswijk door bestaande waarden te beschermen, verloren waarden te herstellen en nieuwe waarden te creëren. De agrarische sector blijft in deze visie een belangrijke economische drager. Ruimte moet worden geboden aan grootschalige landbouw in een kleinschalig landschap. Daarnaast is ook recreatie en toerisme een belangrijke economische peiler in het buitengebied van Winterswijk. De verweving tussen cultuurlandschap en natuur moet worden versterkt. Wonen wordt gezien als economische en sociale drager van het buitengebied.

4.1.9

LANDSCHAPSONTWIKKELINGSPLAN

De gemeente Winterswijk is bezig een landschapsontwikkelingsplan (LOP) op te stellen. De uitwerking bevindt zich in de afrondende fase en is een nadere invulling van de 'Visie Buitengebied'. In het LOP wordt erkend dat het landschap van Winterswijk onder druk staat, door bijvoorbeeld verdergaande schaalvergroting, achterstallig onderhoud van landschapselementen en het in verval raken van karakteristieke gebouwen. Er wordt gekozen voor de beleidslijn 'behoud door ontwikkeling': ontwikkelingen zijn mogelijk onder bepaalde voorwaarden. De hoofddoelstelling van het LOP luidt als volgt: 'Het bewaren en bevorderen van de unieke landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden die Winterswijk heeft'.

Wellicht krijgt het LOP de status van een (thematische) Structuurvisie.

4.1.10

VERKEERSSTRUCTUURPLAN

Met het verkeersstructuurplan wordt een verkeerskundige basisstructuur nagestreefd die de ruimtelijke ontwikkelingen in Winterswijk kan ondersteunen en structureren. Daarnaast kan het plan oplossingen bieden voor geconstateerde knelpunten in de verkeersstructuur van de gemeente. Op de gebiedsontsluitingswegen (N318 en N319) buiten de bebouwde kom geldt een maximum snelheid van 80 km / uur. Op erftoegangswegen geldt een maximum snelheid van 60 km / uur.

4.2

WET- EN REGELGEVING

Voor het opstellen van het planMER zijn diverse wettelijke kaders relevant, zoals de Wet ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer, de Reconstructiewet concentratiegebieden, de Wet ammoniak en veehouderij, de Wet geurhinder en veehouderij, de AMvB Huisvesting, de Wet geluidhinder, de Natuurbeschermingswet, de Europese IPPC-Richtlijn en de regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen (opgenomen in de Wet milieubeheer). Deze Europese en landelijke wetten en regels stellen randvoorwaarden aan de ontwikkeling van intensieve veehouderijen en de procedures die moeten worden doorlopen bij besluitvormingstrajecten. Ook voor de gemeenten zijn dit randvoorwaarden bij de besluitvorming, zoals het opstellen van ruimtelijke plannen en het verlenen van vergunningen. De eigen beleidsvrijheid daarin is in de regel beperkt. Uitzonderingen zijn de Wet geluidhinder en de Wet geurhinder en veehouderij. Deze wetten bieden de gemeenten de mogelijkheid om, binnen een bepaalde bandbreedte, eigen normen te stellen. De normstelling in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij is van direct belang voor de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderij. De relevante wettelijke kaders behelzen vooral:

1. Wet milieubeheer (met name hoofdstuk 7 aangaande milieueffectrapportage): dit komt aan de orde in hoofdstuk 6 van deze Notitie Reikwijdte en detailniveau;
2. ammoniakwetgeving, zoals de Wet ammoniak en veehouderij en de AMvB-Huisvesting;
3. natuurbeschermingswetgeving, m.n. de Natuurbeschermingswet 1998 en (in mindere mate) Flora en faunawet;
4. Wet geurhinder en veehouderij;
5. IPPC-richtlijn;
6. Wet luchtkwaliteit 2005;
7. Wet ruimtelijke ordening (Wro);
8. Wet geluidhinder.

4.2.1

NATUUR EN AMMONIAKDEPOSITIE

Het ammoniakbeleid kent een emissiegerichte benadering voor heel Nederland met daarnaast aanvullend beleid ter bescherming van kwetsbare gebieden. De emissiegerichte benadering heeft gestalte gekregen in het Besluit huisvesting ammoniakemissie veehouderij (AMvB Huisvesting). Hierin zijn eisen opgenomen ten aanzien van de (maximaal) toegestane ammoniakemissie per diercategorie. Grotere bedrijven moeten eerder aan die eisen voldoen en hebben een extra taakstelling met betrekking tot de inzet van emissiearme systemen (stalsystemen en/of luchtwassers).

Op nationaal niveau is de bescherming van de voor ammoniakdepositie gevoelige bos- en natuurgebieden geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Deze wet is recent gewijzigd en geeft de Provincie de bevoegdheid om bepaalde afwegingen te maken ten aanzien van de te beschermen gebieden.

Daarnaast zijn er nog gebieden die op basis van de Natuurbeschermingswet of de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn beschermd worden. Deze worden ook als Natura2000-gebieden aangeduid. Indien ammoniakbelasting de instandhoudingdoelstellingen van de natuurwaarden van die gebieden bedreigt, kan dat leiden tot vergaande beperkingen ten aanzien van de uitbreiding van ammoniakdepositie op die gebieden en daarmee op de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen nabij die gebieden.

De overheid heeft een landelijk toetsingskader opgesteld met betrekking tot de maximale ammoniakdepositie op Natura2000-gebieden. Het uitgangspunt was dat een bedrijf maximaal 5% van de kritische depositie mocht veroorzaken. Dit toetsingskader bleek juridisch gezien

niet houdbaar en is door een uitspraak van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State buiten werking gesteld.

Bij elke toename van depositie van ammoniak op de Natura2000-gebieden zal de vraag aan de orde zijn of er voldoende zekerheid is dat er per saldo sprake is van een afname van de totale ammoniakdepositie op die gebieden. Ervan uitgaande dat die zekerheid (vaak) niet op het niveau van een individueel initiatief (zoals een nieuwvestiging of een uitbreiding van emissie van een bestaand bedrijf) is te geven, zal dat verkregen moeten worden door maatregelen die opgenomen zijn in de beheerplannen van die gebieden, danwel door een soort regionale 'salderingsregeling', aangevuld met een monitoringsysteem.

Op provinciaal en nationaal niveau wordt er gewerkt aan een nieuw "toetsingskader" of "handreiking voor een bestuurlijke afweging".

Verwacht wordt dat er pas na het vaststellen van de beheerplannen van de Natura2000-gebieden of na de totstandkoming van een nieuwe landelijke regeling of handreiking (en de juridische toetsing daarvan), uitsluitend is over de milieuruimte in relatie tot de Natura2000-gebieden.

Het planMER zal rekening houden met deze nieuwe normen/beleid, indien deze tijdig beschikbaar zijn. Wanneer deze niet tijdig beschikbaar zijn, wordt uitgegaan van de geldende normen / beleid.

4.2.2

WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

De Wet geurhinder en veehouderij stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. Deze is in de plaats gekomen van de Stankwet voor reconstructiegebieden en enkele stankrichtlijnen.

Odour units

In de Wet geurhinder en veehouderij wordt de geurbelasting berekend in OU (Odour Units). De geuremissie wordt uitgedrukt in OU/s. Normen (geurimmissie) die gehanteerd dienen te worden in de reconstructiegebieden zijn 14 OU/m³ voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en 3 OU/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom (dit bij 98% percentiel).

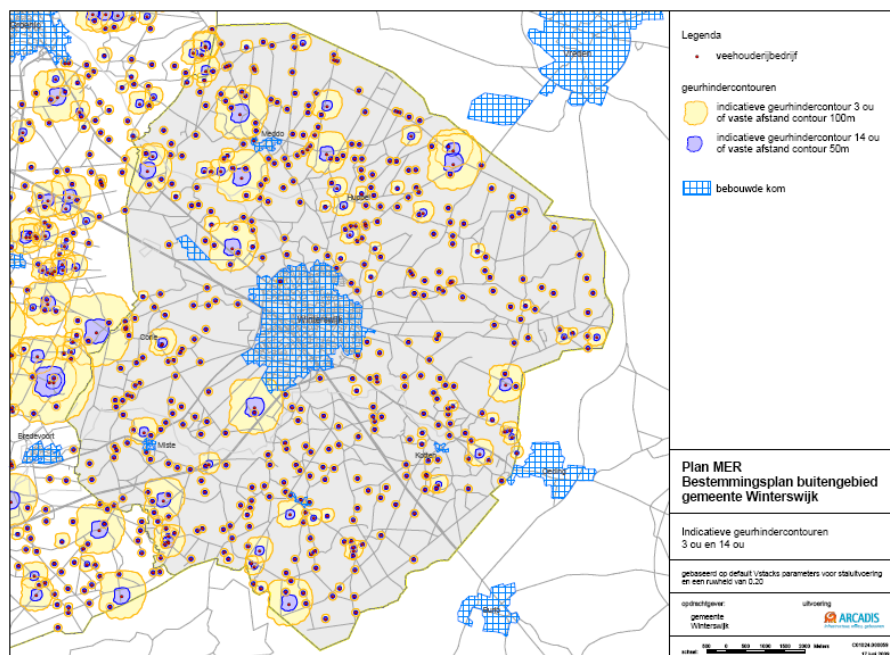
Gemeentelijk geurbeleid

Gemeenten kunnen, binnen de wettelijk vastgestelde bandbreedte, eigen normen vaststellen die afwijken van de vaste waarden uit de wet. Bij een versoepeling van de normen (hogere waarden) is er meer ruimte voor de ontwikkeling van veehouderij, maar kan ook de kans op geurhinder toenemen. Bij strengere normen worden de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande en nieuwe intensieve veehouderijen kleiner, maar is er ook minder kans op geuroverlast. Met andere woorden: de gemeenten kunnen mede op basis van een eigen normstelling de gewenste ontwikkeling van veehouderij en andere functies ondersteunen of ongewenste ontwikkelingen beperken. In reconstructiegebieden kan voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom worden afgeweken tot 14 OU/m³ en voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom kan worden afgeweken tot 35 OU/m³.

De gemeente Winterswijk heeft geen eigen geurbeleid geformuleerd, zodat de wettelijke geurnormen van toepassing zijn.

Afbeelding 4.3

Indicatieve
geurhindercontouren

Uit voorgaand kaartbeeld blijkt dat met name aan de noordzijde en in mindere mate aan de westzijde van de gemeente Winterswijk een concentratie van bedrijven ligt met een omvangrijkere indicatieve geurhindercontour. Aan de oostzijde zijn er relatief weinig bedrijven met een grote indicatieve geurhindercontour aanwezig.

Geurgevoelige objecten

Geurgevoelige objecten zijn gebouwen, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, worden gebruikt. Hierbij dient te worden vermeld dat voormalige agrarische bedrijfsgebouwen waarin nu wordt gewoond in de volgende gevallen geen geurgevoelig object zijn:

- als de milieuvergunning niet is ingetrokken;
- als de milieuvergunning van een voormalig agrarisch bedrijf pas op of na 19 maart 2000 is ingetrokken;
- als het een woning betreft die gebouwd is conform de Rood voor Rood-regeling op een voormalig agrarisch bouwblok met een milieuvergunning.

4.2.3

IPPC-RICHTLIJN

De IPPC richtlijn (Integrated Pollution Prevention and Control) is een Europese richtlijn inzake de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging. De IPPC richtlijn verplicht de lidstaten van de EU om grote milieuvervuilende bedrijven te reguleren middels een integrale vergunning gebaseerd op de best beschikbare technieken (BBT). Een gedeelte van de intensieve veehouderij-bedrijven valt onder de werkingssfeer van de richtlijn.

Het betreft bedrijven met dieraantallen hoger dan:

- 40.000 plaatsen voor pluimvee;
- 2.000 plaatsen voor mestvarkens;
- 750 plaatsen voor zeugen.

IPPC omgevingstoets ammoniak en veehouderij

Door het ministerie van VROM is de Beleidslijn IPPC-omgevingstoets ammoniak en veehouderij ontwikkeld. Deze beleidslijn is bedoeld als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoetsing die op grond van de IPPC richtlijn voor ammoniakemissie dient te worden uitgevoerd. De beleidslijn geeft het volgende aan:

- Bij uitbreiding kan worden volstaan met toepassing van BBT zolang de emissie niet méér bedraagt dan 5.000 kg ammoniak per jaar.
- Bedraagt de ammoniakemissie meer dan 5.000 kg ammoniak per jaar na uitbreiding, dan dient een extra reductie ten opzichte van BBT te worden gerealiseerd op het uit te breiden gedeelte. De mate van reductie hangt af van de uitgangssituatie (de mate waarin BBT de ammoniakemissie reduceert) en de beschikbaarheid van verdergaande technieken in de betreffende diercategorie (BBT+).
- Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie na uitbreiding met toepassing van BBT (tot 5.000 kg) en verdergaande technieken (vanaf 5.000 kg) daarna nog meer dan 10.000 kg, dan dient boven het meerdere een reductie van circa 85 % te worden gerealiseerd (BBT++).

4.2.4**WET LUCHTKWALITEIT 2005**

De luchtkwaliteit is afhankelijk van de mate van verontreiniging door diverse luchtverontreinigende stoffen waarbij de voornaamste bronnen van luchtverontreiniging het wegverkeer, industriële bronnen en de landbouw zijn. Met name de intensieve veehouderij is in dit kader relevant. De andere bronnen dragen niet significant bij aan de luchtverontreiniging. Voor intensieve veehouderij is alleen fijn stof (PM10) een relevante stof. In de Wet luchtkwaliteit is de volgende grenswaarde voor fijn stof concentratie opgenomen:

- 32 µg/m³ als jaargemiddelde concentratie;
- 50 µg/m³ als 24 uurgemiddelde concentratie waarbij geldt dat deze maximaal 35 maal per kalenderjaar mag worden overschreden.

Het ministerie van VROM hanteert een twee sporen-beleid om de fijn stof-problematiek in de landbouw op te lossen. Deze zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkómen van nieuwe overschrijdingen. Ten behoeve van het PlanMER wordt nagegaan of er bestaande overschrijdingen in het buitengebied worden aangetroffen.

Het voorkómen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt bij de verdere ontwikkelingen in het buitengebied van Winterswijk. In het kader van vergunningverlening zullen de gemeenten rekening moeten houden met de nieuwste wet- en regelgeving met betrekking tot fijn stof. Er wordt door VROM gewerkt aan het opstellen van een toetsingskader, een verspreidingsmodel en een handreiking “fijn stof in de landbouw”. Het is nog onduidelijk wanneer het toetsingskader en verspreidingsmodel voldoende zijn ontwikkeld om te worden gebruikt.

4.2.5**WET RUIMTELIJKE ORDENING**

De nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) draagt, ten opzichte van de ‘oude’ Wet bij aan vereenvoudiging en versnelling van procedures en beroepsprocedures. Ook zal er scherpere handhaving zijn door betere toezichts- en handhavingsmogelijkheden, uitbreiding van het instrumentarium, koppeling aan het strafrecht en door de mogelijkheid tot ingrijpen als gemeenten hun taak onvoldoende uitoefenen. Onder de nieuwe Wet ruimtelijke ordening kunnen milieunormen worden opgenomen in een bestemmingsplan, zodat het (lokale) milieu

kan worden beschermd. Onder de vorige Wet was er sprake van een sterke scheiding van het stelsel van milieubeheer en ruimtelijke ordening. Deze scheiding is doorbroken en juist omgezet in een koppeling.

In de opzet van de Wro legt de gemeente haar beleid vast in een structuurvisie en worden de planologische mogelijkheden concreet beschreven in bestemmingsplannen.

4.2.6

WET GELUIDHINDER

De Wet geluidhinder gaat over geluid dat veroorzaakt wordt door wegen, spoorwegen en gezoneerde industrieterreinen. In de wet is aangegeven welke geluidsnormen er gelden voor o.a. de bouw van nieuwe woningen en het wijzigen van (spoor)wegen binnen de invloedssfeer van geluidsbronnen.

De Wet geluidhinder kent een aantal begrippen, namelijk:

- voorkeursgrenswaarde;
- maximale ontheffingswaarde;
- geluidsgevoelige bestemmingen.

De voorkeursgrenswaarde is de geluidsbelasting die altijd toelaatbaar is op de gevel van de geluidsgevoelige bestemming. De maximale ontheffingswaarde is de geluidsbelasting die na toestemming van het college van Burgemeester en Wethouders maximaal toelaatbaar is op de gevel. Een geluidsgevoelige bestemming is een functie die geschikt is voor woondoeleinden, zorgdoeleinden en onderwijsdoeleinden.

Het gemeentelijke geluidbeleid geeft invulling aan de Wet geluidhinder en zal als kader dienen bij de m.e.r.

4.3

REFERENTIE: HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELINGEN BUITENGEBIED

Het bestemmingsplan buitengebied Winterswijk beslaat het hele buitengebied van de gemeente, inclusief de bebouwingsconcentraties van de buurtschappen Meddo, Woold, Kotten, Miste, Huppel, Ratum, Henxel, Brinkheurne en Corle. Te zijner tijd worden misschien de verblijfsrecreatieterreinen nog toegevoegd.

Landschap

In het buitengebied van Winterswijk is sprake van verschillende landschapstypen. Binnen deze landschapstypen is sprake van een samenhang tussen de verschillende functies die nagenoeg allemaal binnen de groene setting hun plaats hebben (gekregen). Het landschap is geworden tot hoe het nu is door dit gebruik. Het landschap dat is aangemerkt als cultuurhistorisch waardevol, wordt gebruikt door zowel de agrarische sector als de toeristisch recreatieve sector en wordt tevens gebruikt als landschap om in te wonen.

Foto 4.4 a-b

Het landschap van Winterswijk

Foto 4.5 a-b

Functies in het landschap

Agrarische sector en veehouderij

Onderstaand kaartbeeld (zie ook grotere versie in bijlage 2) geeft inzicht in de hoeveelheid en het soort agrarische bedrijven binnen de gemeente Winterswijk. Het merendeel van de veehouderijbedrijven heeft rundvee. Deze bedrijven liggen verspreid over het hele buitengebied van de gemeente en hebben over het algemeen een omvang van meer dan 70 Nge.

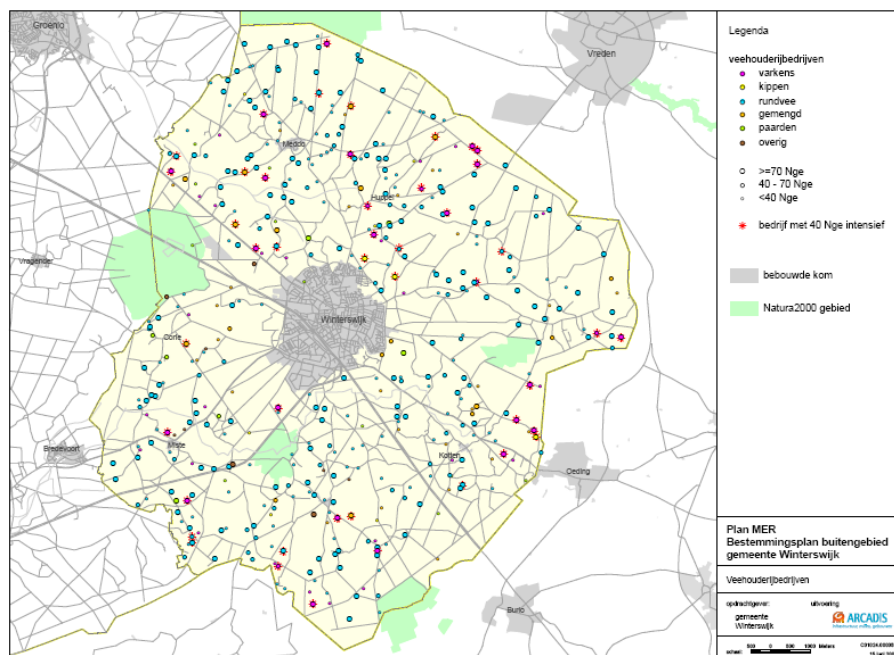
WAT IS NGE?

De Nederlandse grootte-eenheid (nge) is een reële economische maatstaf die gebaseerd is op het brutostandaardsaldo (bss, opbrengsten minus bepaalde specifieke kosten). Het is een maat waarmee de economische omvang van agrarische activiteiten wordt weergegeven. Een nge staat bij prijsniveau 2002 (Landbouwtellingen 2005 en 2006) voor 1.400 euro aan saldo (bron: www.lei.wur.nl). Ter illustratie: 100 melk / kalfkoeien staan voor ca. 120 nge.

Zoals ook al eerder bleek (zie Wet geurhinder en veehouderij, paragraaf 4.2.2) liggen er met name in het noorden en westen van de gemeente enkele intensieve veehouderijbedrijven. Het gaat met name om bedrijven met varkens. Er ligt een enkel intensief veehouderijbedrijf met kippen. Verspreid over de gemeente ligt er een aantal veehouderijbedrijven met 40 Nge dat als 'intensief' kan worden aangemerkt.

Afbeelding 4.6

Veehouderijbedrijven in
Winterswijk

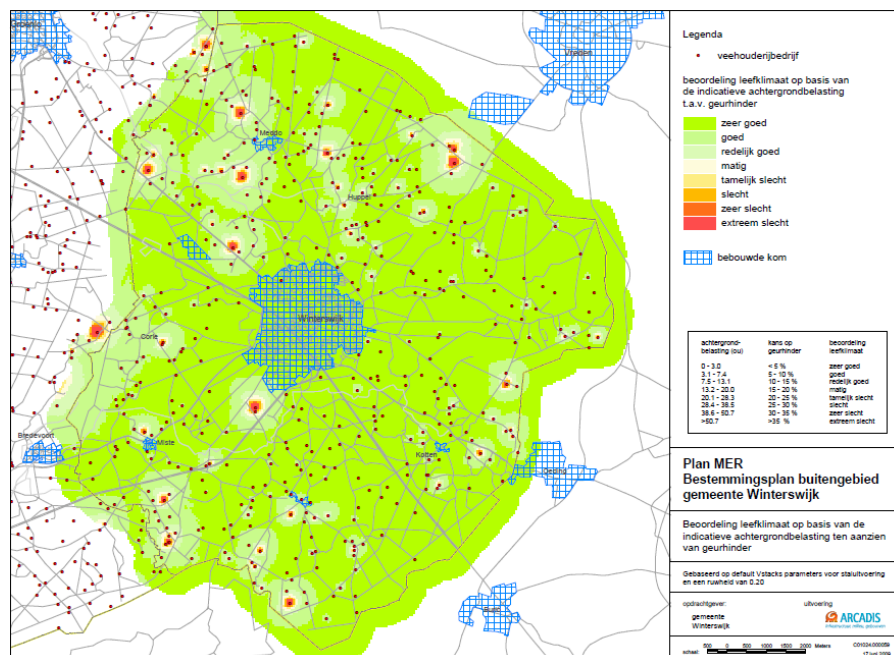

Geursituatie

Op basis van de geurcontouren kan berekend worden hoe de achtergrondsituatie is qua geur, oftewel de cumulatie van de geur vanuit de stallen. Uit onderstaande afbeelding blijkt dat op verreweg het grootste gedeelte van het gemeentelijke grondgebied sprake is van een redelijk goede tot zeer goede geursituatie, voor zover er wordt gekeken naar geur afkomstig uit stalemissies.

Afbeelding 4.7

Achtergrondsituatie geur uit
stallen.

Toerisme en recreatie

De verblijfsrecreatieterreinen vallen buiten de scope van het bestemmingsplan buitengebied. De toeristisch recreatieve sector is wel van belang voor het buitengebied van Winterswijk. Met name de recreatievormen fietsen en wandelen worden veel uitgeoefend in Winterswijk. De infrastructuur wordt hier voor gebruikt of wordt nog geoptimaliseerd voor deze vormen van recreatie. Daarnaast is er een aantal meer kleinschalige toeristisch-recreatieve activiteiten. Denk hierbij aan kamperen bij de boer en bed and breakfast voorzieningen. De toeristisch recreatieve sector zal naar alle waarschijnlijkheid in omvang toenemen binnen de gemeente. Zeker gelet de mogelijkheden die het bestemmingsplan buitengebied geeft om kleinschalige recreatieve ontwikkelingen toe te voegen / te ontwikkelen.

Referentie

De referentiesituatie, die bestaat uit de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen die sowieso plaats zullen vinden, zal in het planMER in beeld worden gebracht. Belangrijkste aspecten daarbij zijn:

- Het aantal veehouderijbedrijven en de totale bezetting zullen naar verwachting dalen. Onderstaande tabel geeft inzicht in de trendmatige ontwikkeling van de veehouderij in Winterswijk. De ontwikkelingen op nationaal niveau zijn ter referentie opgenomen.
- Veehouderijbedrijven zullen de eisen toe moeten passen die worden gesteld in de AMvB-huisvesting.
- Het bestemmingsplan buitengebied biedt beperkte mogelijkheden tot uitbreiding van de recreatieve functies in het buitengebied. Derhalve wordt er vanuit gegaan dat er beperkte verbeteringen wat betreft toerisme plaatsvinden.
- Het landschap verandert niet wezenlijk. De gemeente, maar ook de regio, zijn met name gericht op het behoud en waar mogelijk versterking van het aanwezige landschap.

Op grond van het gemeentelijke vergunningbestand is een inschatting gemaakt van de geursituatie in het buitengebied (zie boven). Overige relevante thema's, zoals stikstofdepositie en luchtkwaliteit (fijn stof en NO) zullen gekwantificeerd worden in het planMER.

Nadere motivering trendmatige ontwikkeling Winterswijk

Aantal veebedrijven

De tabel hierna biedt inzicht in het aantal varkensbedrijven en rundveebedrijven op nationaal niveau en binnen Winterswijk.

Tabel 4.1

Aantal veehouderijbedrijven in percentages, landelijk en in Winterswijk (bron: CBS-gegevens verkregen)

Jaar	Varkensbedrijven		Rundveebedrijven	
	Nationaal	Winterswijk	Nationaal	Winterswijk
1980	100	100	100	100
1985	82	78	100	97
1990	66	59	94	81
1995	51	35	89	74
2000	33	19	78	62
2001	29	16	77	62
2002	27	14	74	58
2003	24	12	72	57
2004	23	11	72	55
2005	22	11	73	55
2006	20	onbekend	72	54
2007	20	onbekend	72	53
2008	19	onbekend	74	54

Uit de tabel blijkt dat het aantal varkensbedrijven in Winterswijk sterker afneemt dan landelijk gezien. Het aantal rundveebedrijven in Winterswijk is sterker afgenomen dan op landelijk niveau. In lijn met de landelijke trend lijkt er een stabilisatie plaats te hebben gevonden van het aantal rundveebedrijven in Winterswijk.

Aantal dieren

De landelijke trend van het dalende aantal veebedrijven betekent niet dat nationaal gezien er minder dieren komen. Door schaalvergroting in de landbouw compenseert de toename van het aantal dieren per bedrijf de afname van het aantal bedrijven, zodat qua saldo de veestapel stabiel is. In de gemeente Winterswijk is echter ook in absolute zin sprake van een afname van de veestapel. Dit is in onderstaande tabel geïllustreerd voor de periode 2000-2008.

Tabel 4.2

Ontwikkeling van een aantal diercategorieën in de gemeente Winterswijk (in aantallen) (bron: CBS).

Jaar	Melkvee	Vleeskalveren	Varkens	Kippen
1980	4 308 *	582	10 138	76 064
2000	17 053	2 444	75 166	275 089
2001	17 273	2 297	73 597	252 223
2002	16 099	2 152	60 773	279 140
2003	15 942	2 129	56 270	222 475
2004	15 700	1 739	56 250	182 624
2005	15 652	1 648	57 676	167 399
2006	15 251	1 817	57 111	240 739
2007	15 274	1 613	58 685	204 028
2008	15 597	1 543	50 592	172 570

* Aantallen: totaal melk- en fokvee. Vlees- en weidevee zijn hierin niet meegenomen.

Conclusie

Aan de hand van het voorgaande kan worden gesteld dat het reëel is om een afname van het aantal veehouderijbedrijven binnen de gemeente Winterswijk in de referentiesituatie mee te nemen. Tot het ijkjaar 2020 zal worden verondersteld dat er een afname is van het aantal dieren van ongeveer 10% ten opzichte van de huidige situatie.

4.4

SCENARIO'S

In het plan-MER zullen de verschillende ontwikkelingsmogelijkheden als scenario worden onderzocht. Hierna wordt aangegeven op grond waarvan de scenario's zullen worden opgesteld. Bijlage 3 gaat nader in op de scenario's.

De scenario's zullen zich toespitsen op de aspecten veehouderij en natuur, omdat dit de meest essentiële thema's zijn waarvoor effecten te verwachten zijn. Overige ontwikkelingen in het buitengebied zullen naar verwachting niet significant bijdragen aan de effecten die zullen worden onderzocht.

Met de resultaten van de consultatie over de reikwijdte en het detailniveau in ogenschouw, zullen de scenario's voor het planMER in september 2009 definitief worden gemaakt, waarna deze beoordeeld zullen worden op milieueffecten. Resultaten van het onderzoek zullen in het planMER ten opzichte van de referentiesituatie in beeld worden gebracht.

Intensieve veehouderij***Scenario 1: afname veestapel***

In het eerste scenario wordt rekening gehouden met een verdere afname van de intensieve veehouderij in de gemeente Winterswijk. Deze krimp wordt onderbouwd door de tabellen in de vorige paragraaf. Naar verwachting zullen enkele bedrijven uitbreiden ten koste van bedrijven die zullen stoppen.

Scenario 2: stabilisatie veestapel

Omdat het nieuwe bestemmingsplan buitengebied wel uitbreiding van intensieve veehouderijactiviteiten mogelijk maakt, zal ook een scenario in het planMER worden onderzocht met een situatie waarbij de veestapel gelijk blijft in de gemeente. Dit houdt in dat een trendmatige afname zich niet doorzet in de toekomst. Dit scenario kan beschouwd worden als een maximaal scenario, waarbij de maximaal mogelijke effecten van de veehouderij in de gemeente op bijvoorbeeld natuur in beeld wordt gebracht.

Melkveehouderij

De melkveehouderij in de gemeente Winterswijk draagt naar verwachting voor een aanzienlijk deel bij aan de ammoniakdepositie. De melkveehouderij in Winterswijk volgt de landelijke trend van afname van de rundveestapel. De toekomst van de sector hangt sterk samen met de derogatie van de Europese mineralenwetgeving (uitstel van bepaalde normstellingen voor stikstof), de ophanden zijnde beëindiging van de melkquotering en de (on)mogelijkheden in de omgeving van Natura-2000 gebieden.

Voorstel is om in het planMER uit te gaan van een nulgroei-scenario en van een maximaal scenario waarbij de melkveehouderij met 5% toeneemt.

4.5**GEVOLGEN VOOR MILIEU****4.5.1****M.E.R.-BEOORDELINGSKADER**

De ontwikkelingen die het bestemmingsplan buitengebied mogelijk maakt leiden tot effecten voor het milieu. Dit hoeven niet altijd negatieve effecten te zijn, maar dit kunnen ook positieve effecten zijn. In het planMER worden de effecten van de scenario's per thema beschreven.

Ammoniakdepositie op natuur

Het planMER presenteert per scenario de ammoniakemissie en -depositie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in Natura2000-gebieden, Wav-gebieden (Wet ammoniak en veehouderij) en overige natuur. Per scenario zal een inschatting worden gegeven van de verwachte bedrijfsontwikkelingen en de emissies (toename en afname) die deze opleveren. Met het Operationele Prioritaire Stoffen-model (OPS-model) is vervolgens te berekenen welke toename of afname van ammoniakdepositie deze ontwikkelingen veroorzaken. Hierbij zijn autonome ontwikkelingen als AMvB-Huisvesting verdisconteerd (zie onder referentie). Met name de gevolgen op gebieden die beschermd worden door de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) is relevant, waarvoor in het planMER een zogenaamde passende beoordeling zal worden opgenomen.

Geurhinder

De geurhinder zal in het planMER in beeld worden gebracht voor de verschillende scenario's. Hierbij is er enerzijds aandacht voor de achtergrondconcentratie die ter plaatse van geurgevoelige objecten ervaren zal worden (oftewel de cumulatie van stank door stalemissies) en anderzijds voor de inplaatsingsruimte voor intensieve veehouderijbedrijven.

Verkeersoverlast

Bij de verschillende scenario's zal enigszins een verschuiving plaatsvinden van vracht- en personenvervoer. Op basis van standaard kentallen (KWIN: kwantitatieve informatie) geeft het planMER een inschatting van toename en afname van deze verkeersstromen. Met gebruik van beschikbare gegevens over verkeerspatronen en -trends op de wegen, zullen eventueel knelpunten en frictiepunten worden getraceerd ten aanzien van verkeersveiligheid en de afwikkeling van verkeer en – zo mogelijk – maatregelen worden voorgesteld.

Fijn stof

Fijn stof wordt gezien als een van de meest schadelijke stoffen van luchtverontreiniging. Uit verschillende publicaties is bekend dat fijn stof gezondheidsproblemen en vroegtijdige sterfte kan veroorzaken bij de mens. Concentratie van veehouderijen kan de kans op overschrijding van de fijn stof normen verhogen. Mogelijk vormt dit een beletsel bij de vergunningverlening voor grotere intensieve veehouderijbedrijven. In het planMER zal hier, mede aan de hand van een aantal voorbeelden (individuele concentraties) en de beschikbare prognoses ten aanzien van achtergrondbelasting, nader op in worden gegaan. Er wordt gebruik gemaakt van de landelijke kaart met achtergrondconcentraties en overschrijdingsdagen. Deze kaart geeft een indicatief beeld van de mogelijke probleemgebieden voor fijn stof. Knelpunten worden vooral verwacht voor pluimveebedrijven en grote varkensbedrijven. Voor deze bedrijven zullen vooral de (individuele) concentratienormen een bepalende factor zijn voor de vergunningverlening.

Wat betreft fijn stof in relatie tot verkeer wordt van het volgende uitgegaan. Het aantal motorvoertuigen zal nog toenemen, maar ook kan er vanuit worden gegaan dat uitlaatgassen steeds minder schadelijk zullen zijn vanwege de technologische ontwikkelingen die plaatsvinden. In samenspraak met de gemeente kan een beoordelingskader voor het MER worden opgesteld in relatie tot fijn stof.

TOETSINGSKADER FIJN STOF

Het ministerie van VROM hanteert een twee sporen beleid om de fijn stof problematiek in de landbouw op te lossen. Dit zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkomen van nieuwe overschrijdingen. In het kader van vergunningverlening zullen de gemeenten rekening moeten houden met nieuwste wet- en regelgeving met betrekking tot fijn stof. Er wordt door VROM gewerkt aan het opstellen van een toetsingskader, verspreidingsmodel en een handreiking 'fijn stof in de landbouw'. De verwachting is dat dit instrumentarium in het kort na de zomer van 2009 gereed is.

Geluid

Door groei van agrarische bedrijven zullen de geluidsemissies toenemen. Dit is het gevolg van de toename van bedrijfsactiviteiten. De grootste toename van stationaire bronnen mag verwacht worden vanwege ventilatie, omdat ventilatoren zich aan de buitenzijde van de stallen bevinden. De meeste geluidproducerende activiteiten bij intensieve veehouderij vinden

verder inpandig plaats. Ook de toename van vrachtverkeer kan een toenemende bron van geluidsemissies vormen.

Geluidstoe- of afname zal in de vorm van expert judgement in het planMER gerelateerd worden aan de geluidsgevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidsgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden.

Landschap

In het planMER zal per scenario in beeld worden gebracht wat dit voor consequenties heeft voor het landschap. De resultaten zullen vooral gebaseerd zijn op expert judgement. Hierbij zal met name gekeken worden naar de kwetsbaarheid van het waardevolle cultuurlandschap van Winterswijk, de mate van open en geslotenheid van het landschap en de authenticiteit. Het aspect landschap zal overwegend kwalitatief worden beoordeeld. Waar mogelijk zal dit kwantitatief gebeuren.

Water

Het planMER gaat in op de toename van verhard oppervlak ten gevolge van uitbreidingen van bedrijven en op de mogelijkheden voor infiltratie. Tevens zal worden aangegeven of en zo ja welke consequenties de scenario's hebben voor een grondwaterschermingsgebied.

4.5.2

PASSENDE BEOORDELING

Habitatrichtlijngebieden

De Natuurbeschermingswet heeft per 1 oktober 2005 de beschermingsregels uit de Habitatrichtlijn overgenomen. Overigens is de aanwijzing als speciale beschermingszone nog niet definitief; de vier gebieden (hieronder nader omschreven) zijn geselecteerd, maar dienen nu nog formeel aangewezen te worden. Het viertal speciale beschermingszones die binnen het plangebied liggen, zijn: Korenburgerveen, Bekendelle, het Wooldse Veen en Willink Weust. Het Korenburgerveen is een gebied van 509 ha (gelegen binnen de gemeenten Winterswijk en Oost Gelre). Het gebied wordt gekenmerkt door een uitgestrekt moerasgebied met hoogveen, moerasbos, heide en voedselarme graslanden. Het gebied Bekendelle is 93 ha groot en bestaat uit een bosgebied met een goed ontwikkeld alluviaal Elzenbroekbos en Eikenhaagbeukenbos. Het Wooldse veen beslaat 57 ha en is een hoogveengebied met berkenbossen. Het gebied Willinks Weust is 39 ha groot en is een terrein met vochtige heide, heideschraalgrasland en jeneverbesstruweel op een kalkondergrond. Ook het naastgelegen haagbeukenbos behoort tot dit gebied (gedeeltelijk beschermd natuurmonument).

Passende beoordeling

Als significant negatieve effecten tengevolge van het nieuwe bestemmingsplan op de instandhoudingsdoelen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, dan dient er een passende beoordeling plaats te vinden op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. Deze Passende Beoordeling moet dan onderdeel uitmaken van het planMER.

De gemeente heeft inmiddels een voortoets laten opstellen (SAB, 2009: *Fase 1 oriënterende habitattoets buitengebied Winterswijk*). De *oriënterende habitattoets* eindigt met een kruistabel van activiteiten en effecten van de effectenindicator, die nog nader geselecteerd dienen te worden op relevantie voor de passende beoordeling.

In het kader van het planMER zal met de gemeente en de provincie nog eens kritisch bekeken worden welke van de ontwikkelingen die met het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt, daadwerkelijk aan een passende beoordeling onderworpen dienen te worden.

Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat alleen de veehouderijontwikkeling relevant is. Het gaat dan om veranderingen in ammoniakdepositie uit stallen die vermisting en verzuring met zich brengt. Verondersteld wordt dat de recreatieve ontwikkelingen tengevolge van het bestemmingsplan zeer beperkt en niet relevant voor de passende beoordeling zijn. In het planMER wordt dit nader onderzocht en onderbouwd. Voor grotere recreatieve ontwikkelingen vindt aparte besluitvorming, en dus aparte (passende) beoordeling plaats (zie paragraaf 2.2).

Om de effecten van stikstofdepositie op habitattypen te kunnen bepalen zijn zogenaamde kritische depositiewaarden vastgesteld. Voor de Natura2000-gebieden in en rond de gemeente Winterswijk variëren de kritische depositiewaarden van de meest kritische habitattypen per Natura2000-gebied tussen 400 en 2180 mol N/ha/jaar (bron: Dobben & Hinsberg 2008¹).

De op te stellen passende beoordeling zal inzicht geven in de mogelijke significante gevolgen op de Natura 2000-gebieden en in hoeverre de kritische depositiewaarden worden overschreden. Het betreft een globale beoordeling op basis van de mogelijkheden die het bestemmingsplan gaat bieden en op grond van door de initiatiefnemer te bepalen meest ongunstige scenario (worst case). Voor de Natura2000 gebieden wordt bepaald wat de toe- en afname van stikstofdepositie is en hoe deze zich verhoudt tot de achtergronddepositie en de kritische depositie van het meest kwetsbare habitatype in ieder Natura2000-gebied.

DUITSE NATURA2000-GBIEDEN

Nabij de gemeente Winterswijk liggen ook aan Duitse zijde Natura2000-gebieden. De Commissie Trojan heeft de minister van LNV naar aanleiding van impasses in de Natura2000-aanpak en ammoniak advies gegeven. Hierin is ook een verkenning opgenomen van oplossingsrichtingen in het buitenland, waaronder Duitsland (Commissie Trojan, 2008: *Stikstof/ammoniak in relatie tot Natura 2000*).

Hieruit blijkt het volgende: Ook in Duitsland is sprake van een overmatige stikstofdepositie op natuur. De aanpak is vergelijkbaar als in Nederland, met een generiek spoor en een beoordeling van uitbreidingen van veehouderijen, waarbij via modellering inzichtelijk wordt gemaakt hoe hoog de depositie vanuit inrichtingen is (zie bijvoorbeeld de systematiek op http://www.lanuv.nrw.de/landwirtschaft/zulassung/pdf/Bericht_LAI_130906.pdf). In Duitsland wordt gewerkt met kritische depositiewaarden. Nederland is echter de enige lidstaat die de kritische depositiewaarden hanteert als toetsingskader voor de beoordeling van 'significant effect'. In Duitsland zijn er geen voorbeelden genoemd van vergunningaanvragen die niet zijn gehonoreerd vanwege een te hoge toename van de stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden. Tevens is er door geen van de landen gemeld dat er bezwaar of beroep (of vergelijkbaar) is aangetekend tegen verleende vergunningen om deze reden. In Duitsland poogt men problemen gebiedsgericht op te lossen in samenspraak met de betrokkenen. Een bezwaarprocedure wordt daar gezien als uiterst zwaar middel.

¹ Dobben, H. van & A. van Hinsberg 2008. Overzicht van kritische depositiewaarden van stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden. Alterra-rapport 1654. Alterra-Wageningen-UR.

Het lijkt er dus op dat mogelijke toenames van stikstofdepositie op Duitse Natura2000-gebieden anders worden beoordeeld dan aan Nederlandse zijde. In het planMER zal bij de modellering van depositie ook de verandering van stikstofdepositie op relevante Duitse Natura2000-gebieden worden weergegeven. Deze modellering zal op dezelfde wijze als die voor de Nederlandse gebieden plaatsvinden.

BIJLAGE 1

Literatuurlijst

Alterra, Wageningen UR, 2009: *Ammoniakemissie en –depositie in en rondom de Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten in de provincie Gelderland (Alterra-rapport 1850)*

Commissie Trojan, 2008: *Stikstof/ammoniak in relatie tot Natura 2000*

Gemeente Winterswijk, 5 februari 2007: *Bestemmingsplan integrale herziening buitengebied Winterswijk*

Gemeente Winterswijk (i.s.m. Grontmij), 28 april 2005: *Verkeersstructuurplan Winterswijk*

Gemeente Winterswijk, 22 december 2005; *Visie Buitengebied*

Gemeente Winterswijk, 29 mei 2008: *Nota Verblijfsrecreatie in Winterswijk*

Gemeente Winterswijk, PM (dient nog te worden vastgesteld) *Landschapsontwikkelingsplan Winterswijk*

Ministerie VROM, 2007: *Beleidslijn IPPC-Omgevingstoets Ammoniak en veehouderij*

Provincie Gelderland, 2005: *Reconstructieplan Achterhoek en Liemers*

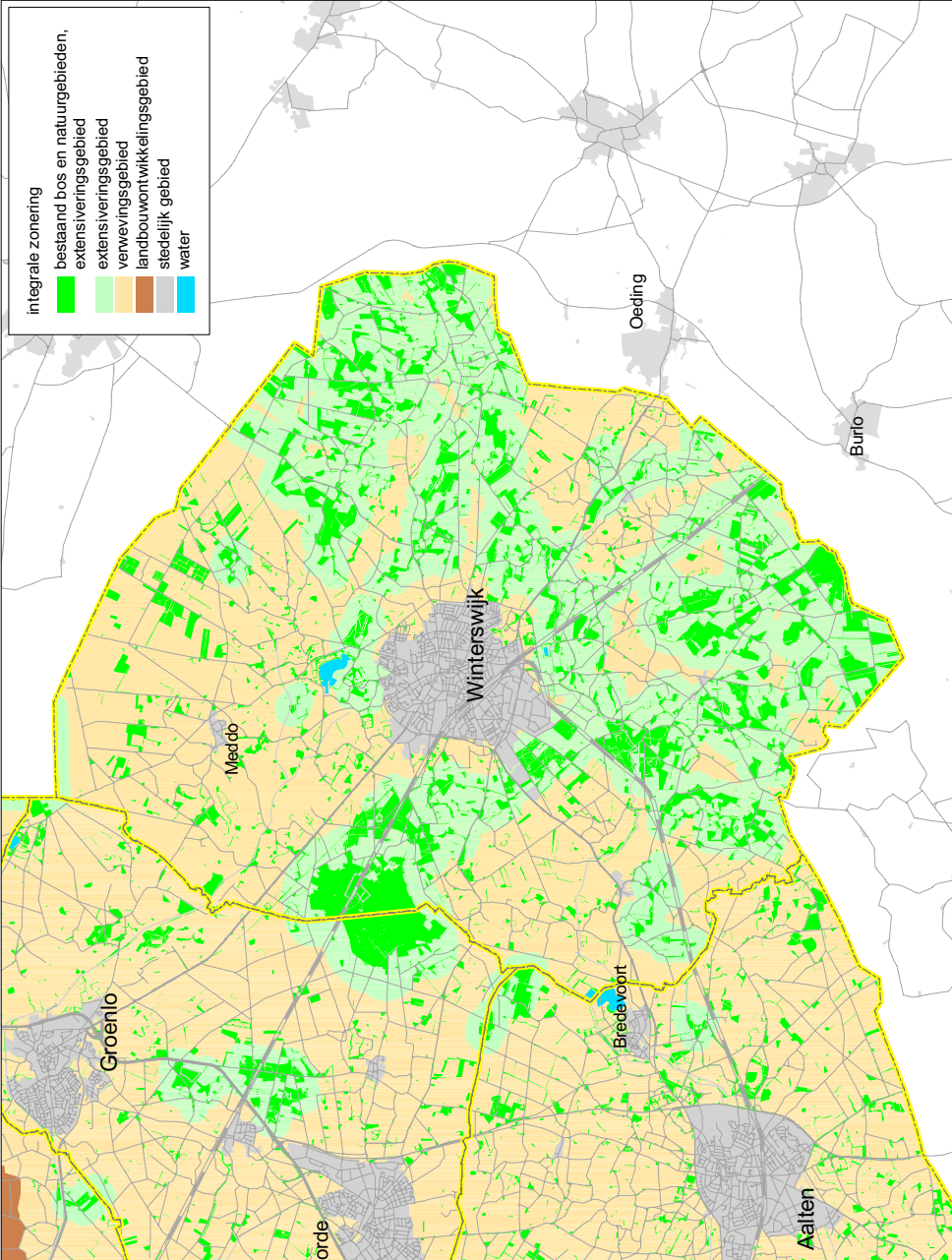
Provincie Gelderland, 2005: *Streekplan Gelderland 2005 Kansen voor de regio's*

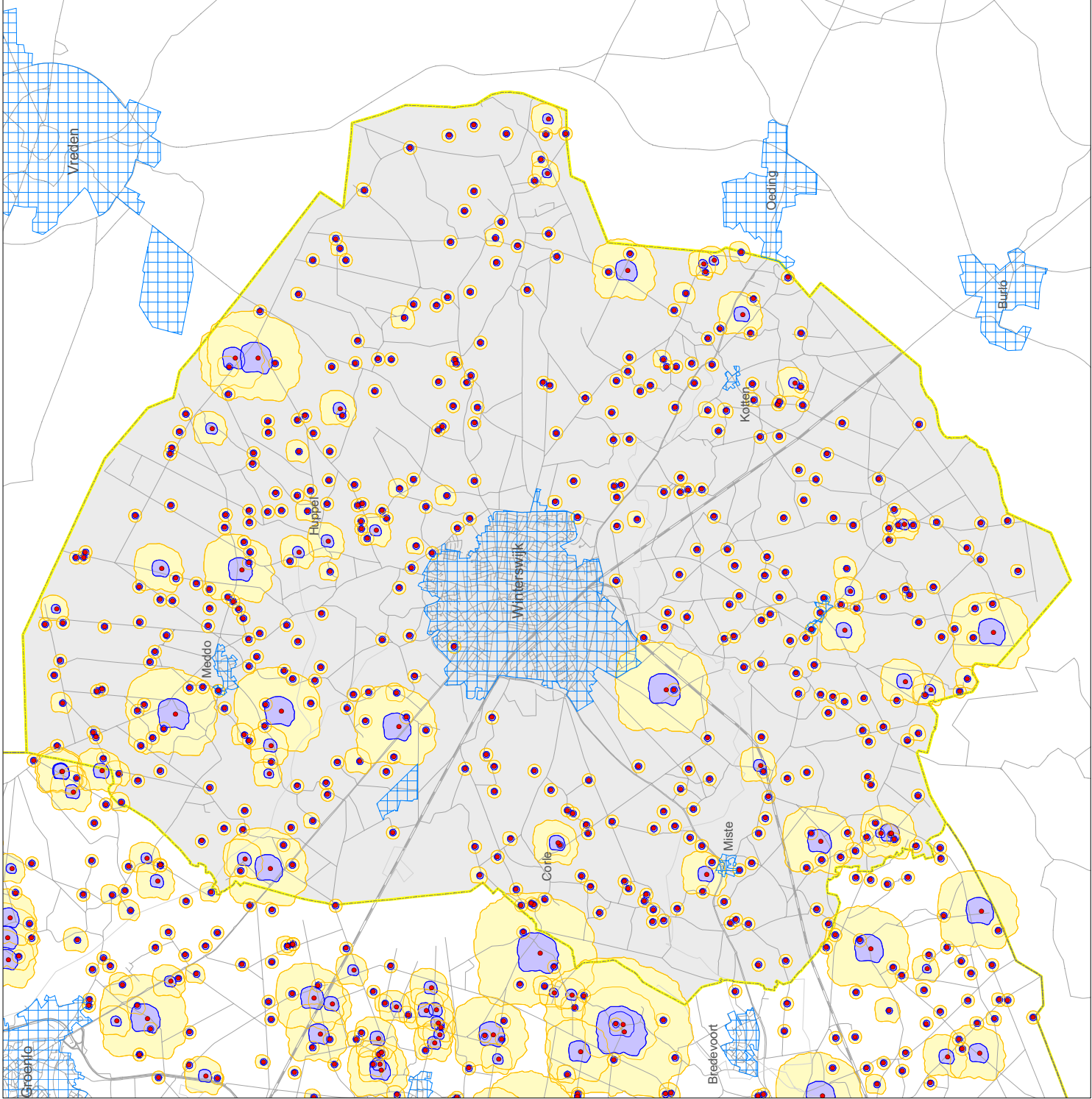
Provincie Gelderland, 2005: *Verplaatsing Intensieve Veehouderijen Gelderland: Versie 21*

SAB, 22 april 2009: *Fase 1, Oriënterende habitattoets Buitengebied Winterswijk*

BIJLAGE 2

Kaartbeelden

Legenda

- veehouderijbedrijf

geurhindercontouren

- indicatieve geurhindercontour 3 ou
of vaste afstand contour 100m
- indicatieve geurhindercontour 14 ou
of vaste afstand contour 50m

- bebouwde kom

Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Winterswijk

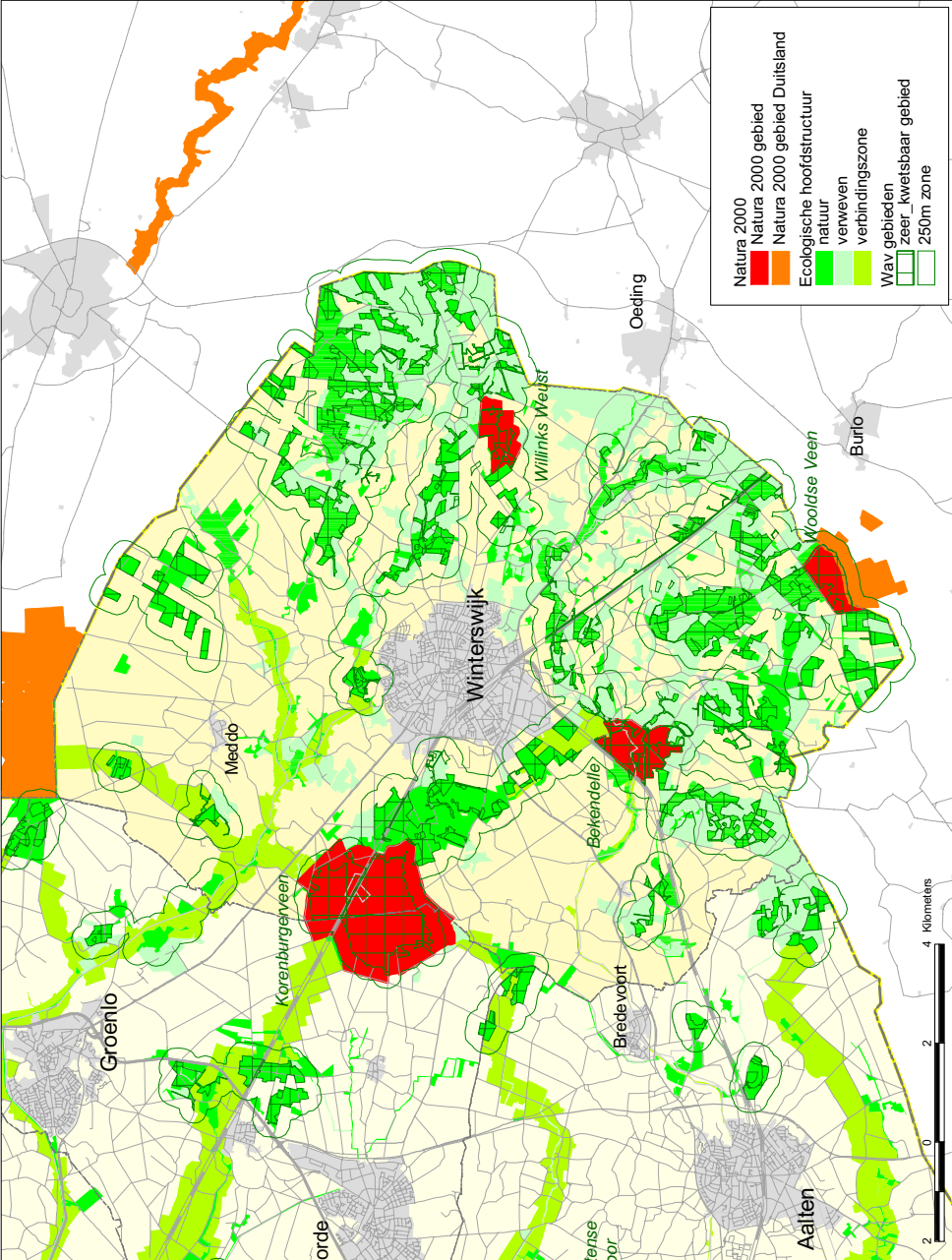
Indicatieve geurhindercontouren
3 ou en 14 ou

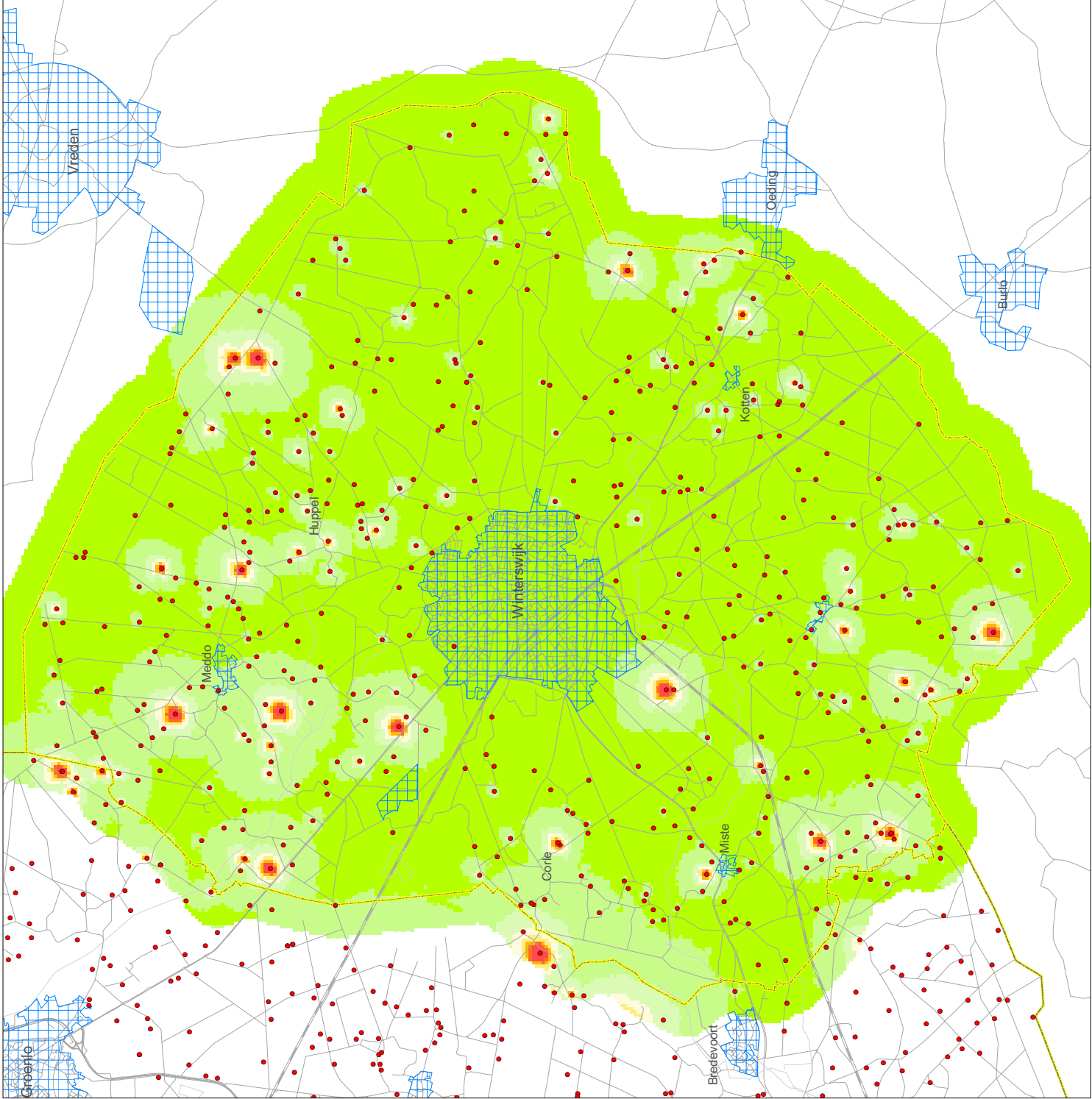
gebaseerd op default Ystacks parameters voor staluitvoering
en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever:
gemeente
Winterswijk

uitvoering

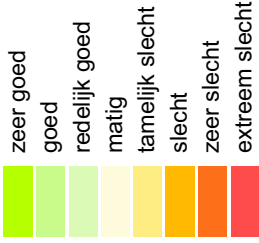

Legenda

- veehouderijbedrijf

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3,0	< 5 %	zeer goed
3,1 - 7,4	5 - 10 %	goed
7,5 - 13,1	10 - 15 %	redelijk goed
13,2 - 20,0	15 - 20 %	matig
20,1 - 28,3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28,4 - 38,5	25 - 30 %	slecht
38,6 - 50,7	30 - 35 %	zeer slecht
>50,7	>35 %	extreem slecht

Plan MER Bestemmingsplan buitengebied gemeente Winterswijk

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

Gebaseerd op default Vstacks parameters voor statuitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever:
gemeente
Winterswijk

uitvoering

BIJLAGE 3

Scenario's veehouderijontwikkelingen Winterswijk

De omschrijving in deze bijlage vormt een aanzet voor mogelijke scenario's op basis van ontwikkelingen die kunnen plaatsvinden onder het regiem van het nieuwe bestemmingsplan. Ze zijn gebaseerd op inzichten in trendmatige ontwikkelingen tot nu toe, kennis van de gemeente over met name de veehouderijontwikkelingen en een aanpak zoals die ook bij andere planMERren voor bestemmingsplannen buitengebied is beproefd en getoetst door de Commissie voor de m.e.r.

De scenario's zoals hierna omschreven geven inzicht in hoe deze kunnen worden samengesteld in het kader van het planMER Bestemmingsplan buitengebied Winterswijk. Na de consultatie van de Commissie voor de m.e.r. en de te houden werksessie zullen definitieve scenario's worden opgesteld, waarna deze in het MER worden onderzocht.

Scenario's intensieve veehouderij: afname en maximaal (herverdeling)

- Intensieve veehouderijbedrijven met een omvang van 0 tot en met 40 nge stoppen omdat zij naar verwachting niet kunnen voldoen aan de eisen die gesteld worden in de AMvB-huisvesting.
- Intensieve veehouderijbedrijven met een omvang van meer dan 40 tot en met 70 nge, gelegen binnen een straal van 1000 meter van een Natura-2000 gebied (ook in Duitsland), binnen 500 meter van een kern (buiten het bestemmingsplan), binnen een Wav-zone (= 250 meter vanaf zeer kwetsbare gebieden voor verzuring) en binnen extensiveringsgebied stoppen met de tak intensieve veehouderij.
- Intensieve veehouderijbedrijven met een omvang van meer dan 70 nge, gelegen binnen een straal van 1000 meter van een Natura-2000 gebied, binnen 500 meter van een kern (buiten het bestemmingsplan), binnen een Wav-zone van 250 meter en binnen extensiveringsgebied zullen blijven bestaan, maar zullen niet in omvang toenemen.

Het aantal nge dat 'vrijkomt' vanwege het stoppen van intensieve veehouderijbedrijven zal ofwel niet meer worden ingevuld (scenario afname), dan wel gelijkmatig worden verdeeld over de intensieve veehouderijbedrijven die zullen blijven bestaan binnen verwevingsgebied (maximaal scenario).

Scenario's melkveehouderij: afname en groei

Trendmatig gezien mag verondersteld worden dat het aantal stuks melkrundvee verder zal afnemen. Aangenomen wordt dat deze trend zich doorzet met een afname van 5% tot 2020 ten opzichte van de huidige omvang.

Gezien de wet- en regelgeving rondom natuur (gebieden) zullen binnen de gehele veesector naar verwachting vooral de melkveehouderijen binnen de gemeente Winterswijk nog ontwikkelingsmogelijkheden hebben. Ook de laatste jaren komen met name vragen om uitbreiding van de melkveehouderij binnen bij de gemeente. Meestal gaat het om de vraag om met circa 30% aan bouwvlak uit te breiden. In het groeiscenario wordt uitgegaan van een groei van de melkveehouderij in zowel extensiveringsgebied als verwevingsgebied met 5% (t.o.v. huidige aantal nge). Toelichting: Het bestemmingsplan buitengebied biedt aan rundveehouderijbedrijven een uitbreidingsmogelijkheid van het bouwvlak tot maximaal 2 ha. Sommige bestaande bedrijven zitten al aan hun maximale omvang, andere bedrijven wensen met 30% uit te breiden. Door een groei van 5% toe te passen voor alle melkveehouderijbedrijven, wordt getracht een gemiddelde groei in beeld te brengen.

COLOFON

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU M.E.R. BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED WINTERSWIJK

OPDRACHTGEVER:

GEMEENTE WINTERSWIJK

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

Richard van den Boogaard

GECONTROLEERD DOOR:

Paul Hartskeerl

VRIJGEGEVEN DOOR:

Frans Dotinga

16 juli 2009

C01024/ZF9/0K0/000059

ARCADIS NEDERLAND BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl
Handelsregister
9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden veeleenvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.